TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2016. gada 4. februārī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Pieņemamība — Dempings — Ķīnas Tautas Republikas un Vjetnamas izcelsmes apavu ar ādas virsu imports — Regulas (EK) Nr. 1472/2006 un Īstenošanas regulas (ES) Nr. 1294/2009 spēkā esamība — PTO Antidempinga nolīgums — Regula (EK) Nr. 384/96 — 2. panta 7. punkts — Dempinga konstatēšana — Imports no valstīm, kurās nav tirgus ekonomikas — Lūgums iegūt tādas sabiedrības statusu, kas darbojas tirgus ekonomikas apstākļos — Termiņš — 9. panta 5. un 6. punkts — Lūgumi piemērot individuālu attieksmi — 17. pants — Atlase — 3. panta 1., 5. un 6. punkts, 4. panta 1. punkts un 5. panta 4. punkts — Savienības ražošanas nozares sadarbība — 3. panta 2. un 7. punkts — Kaitējuma konstatēšana — Citi zināmie faktori — Kopienas Muitas kodekss — 236. panta 1. un 2. punkts — Maksājumu, kas nav maksājami pēc likuma, atmaksa — Termiņš — Neparedzēti apstākļi vai nepārvarama vara — Regulas, ar kuru tika noteikti antidempinga maksājumi, spēkā neesamība

Apvienotās lietas C-659/13 un C-34/14

par lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, kurus iesniedza *First-tier Tribunal (Tax Chamber)* (Pirmās instances tiesa (Nodokļu palāta), Apvienotā Karaliste)) un *Finanzgericht München* (Minhenes Finanšu tiesa, Vācija) ar 2013. gada 9. decembra un 2013. gada 24. oktobra lēmumiem, kas Tiesā reģistrēti attiecīgi 2013. gada 13. decembrī un 2014. gada 24. janvārī, tiesvedībās

C & J Clark International Ltd

pret

The Commissioners for Her Majesty's Revenue & Customs (C-659/13)

un

Puma SE

pret

Hauptzollamt Nürnberg (C-34/14).

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: trešās palātas priekšsēdētājs L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], kas pilda ceturtās palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši J. Malenovskis [*J. Malenovský*] (referents), M. Safjans [*M. Safjan*], A. Prehala [*A. Prechal*] un K. Jirimēe [*K. Jürimäe*],

ģenerāladvokāts Ī. Bots [*Y. Bot*],

* Tiesvedības valoda – vācu un angļu.

sekretāre L. Hjūleta [*L. Hewlett*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2015. gada 8. jūlijā tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *C & J Clark International Ltd* vārdā – *A. Willems*, *S. De Knop*, *S. Mourabit* un *J. Charles*, *advocaten*,

— *Puma SE* vārdā – *K. von Brocke*, *Rechtsanwalt*, un *E. Vermulst*, *J. Sud* un *S. Van Cutsem*, *advocaten*,

— Eiropas Savienības Padomes vārdā – *S. Boelaert* un *B. Driessen*, pārstāvji, kuriem palīdz *B. O'Connor*, *solicitor*, un *S. Gubel*, advokāts,

— Eiropas Komisijas vārdā – *L. Armati* un *L. Grønfeldt*, kā arī *T. Maxian Rusche*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2015. gada 17. septembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par 2006. gada 5. oktobra Regulas (EK) Nr. 1472/2006, ar kuru uzliek galīgo antidempinga maksājumu un galīgi iekasē pagaidu maksājumu, ko piemēro tādu konkrētu Ķīnas Tautas Republikas un Vjetnamas izcelsmes apavu importam, kuriem ir ādas virsa (OV L 275, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "galīgā regula"), un Padomes 2009. gada 22. decembra Īstenošanas regulas (ES) Nr. 1294/2009, ar ko pēc termiņa beigu pārskatīšanas, kuru veica saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 384/96 11. panta 2. punktu, uzliek galīgo antidempinga maksājumu, ko piemēro dažu tādu Vjetnamas un Ķīnas Tautas Republikas izcelsmes apavu importam, kuriem ir ādas virsa, un ko attiecina arī uz šā paša ražojuma importu no Makao īpašās pārvaldes apgabala, neatkarīgi no tā, vai ražojumi ir vai nav deklarēti ar izcelsmi Makao īpašās pārvaldes apgabalā (OV L 352, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "termiņa pagarināšanas regula", un kopā ar galīgo regulu – "apstrīdētās regulas"), spēkā esamību un interpretāciju, kā arī par Padomes 1992. gada 12. oktobra Regulas (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (OV L 302, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "Muitas kodekss") 236. panta interpretāciju.

2 Šie lūgumi tika iesniegti tiesvedībās starp attiecīgi *C & J Clark International Ltd* (turpmāk tekstā – "*Clark*") un *Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs* (Apvienotās Karalistes nodokļu un muitas administrācija), kā arī starp *Puma SE* (turpmāk tekstā – "*Puma*") un *Hauptzollamt Nürnberg* (Nirnbergas Galvenā muitas pārvalde) jautājumā par antidempinga maksājumu, ko veica *Clark* un *Puma*, piemērojot strīdīgās regulas, kad tās importēja apavus ar ādas virsu Eiropas Savienībā.

Atbilstošās tiesību normas

Starptautiskās tiesības

3 Ar Padomes 1994. gada 22. decembra Lēmumu 94/800/EK par daudzpusējo sarunu Urugvajas kārtā (no 1986. gada līdz 1994. gadam) panākto nolīgumu slēgšanu Eiropas Kopienas vārdā jautājumos, kas ir tās kompetencē (OV L 336, 1. lpp.), Eiropas Savienības Padome apstiprināja Līgumu par Pasaules tirdzniecības organizācijas (PTO) izveidošanu, kas parakstīts Marakešā 1994. gada 15. aprīlī, kā arī šī

līguma 1., 2. un 3. pielikumā esošos līgumus (turpmāk tekstā visi kopā – "PTO līgumi"), tostarp nolīgumu par 1994. gada Vispārējās vienošanās par tirdzniecību un tarifiem VI panta īstenošanu (OV 1994, L 336, 103. lpp.; turpmāk tekstā – "PTO Antidempinga nolīgums").

4 PTO Antidempinga nolīguma 6.10. pantā ir noteikts:

"Institūcijas, kā noteikumu nosaka individuālu dempinga starpību (maržu) katram izmeklēšanā esošās līdzīgās preces zināmajam attiecīgajam eksportētājam vai ražotājam. Gadījumos, kad eksportētāju, ražotāju, importētāju vai ietverto preču veidu skaits ir tik liels, ka tas padara šādu noteikšanu neiespējamu, institūcijas var aprobežot izmeklēšanu vai nu līdz saprātīgam ieinteresēto pušu vai preču skaitam, izmantojot paraugus, kuri ir statistiski derīgi, pamatojoties uz atlases laikā institūcijām pieejamo informāciju, vai līdz vislielākajam eksporta apjoma no attiecīgās valsts procentuālajam īpatsvaram, ko var reāli izmeklēt."

5 Atbilstoši šī nolīguma 9.2. pantam:

"Ja antidempinga nodeva tiek piemērota kādai precei, šāda antidempinga nodeva tiek iekasēta attiecīgajā apmērā katrā gadījumā atsevišķi, nepieļaujot diskrimināciju, par šādas preces importu no visiem avotiem, kas atzīti par dempingam pakļautiem un kaitējumu radošiem, izņemot importu no tiem avotiem, no kuriem šī Līguma ietvaros pieņemti cenu labojumi. Institūcijām jānorāda attiecīgās preces piegādātājs vai piegādātāji. Ja tomēr ir iesaistīti vairāki piegādātāji no vienas un tās pašas valsts un nav iespējams nosaukt visus šos piegādātājus, institūcijas var nosaukt attiecīgo piegādātāju valsti. Ja ir iesaistīti vairāki piegādātāji no vairāk nekā vienas valsts, varas iestādes var nosaukt vai nu visus iesaistītos piegādātājus, vai, ja tas nav reāli iespējams, visas iesaistītās piegādātājas valstis."

Savienības tiesības

Muitas kodekss

6 Muitas kodeksa 236. pantā ir paredzēts:

"1. Ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļi ir jāatmaksā, ja tiek konstatēts, ka to maksāšanas brīdī šāda muitas nodokļu summa pēc likuma nav bijusi maksājama [..].

[..]

2. Nodokļus atmaksā vai atlaiž 1. punktā minēto iemeslu dēļ, ja attiecīgajā muitas iestādē saņemts iesniegums divpadsmit mēnešu laikā no dienas, kurā muitas nodokļu summa darīta zināma parādniekam.

Šo termiņu pagarina, ja attiecīgā persona sniedz pierādījumus, ka minētajā termiņā iesniegumu nav varējusi iesniegt neparedzamu apstākļu vai nepārvaramas varas dēļ.

[..]"

Regula Nr. 384/96

7 Pamatlietas faktu rašanās laikā Savienības veiktos antidempinga pasākumus regulēja Padomes 1995. gada 22. decembra Regula (EK) Nr. 384/96 par aizsardzību pret importu par dempinga cenām no valstīm, kas nav Eiropas Kopienas dalībvalstis (OV 1996, L 56, 1. lpp., un labojumi – OV 1999, L 94, 27. lpp., un OV 2000, L 263, 34. lpp.), kas grozīta ar Padomes 2004. gada 8. marta Regulu (EK) Nr. 461/2004 (OV L 77, 12. lpp.; turpmāk tekstā – "Regula Nr. 384/96").

8 Regulas Nr. 384/96 1. panta ar nosaukumu "Principi" 1. un 2. punktā ir paredzēts:

"1. Antidempinga nodevu [maksājumu] var piemērot visām precēm par dempinga cenām, kuru brīva apgrozība [Savienībā] rada zaudējumus.

2. Preci uzskata par dempinga preci, ja to eksportē uz [Savienību] par cenu, kas parastās tirdzniecības operācijās eksportētājvalstī ir zemāka, salīdzinot ar līdzīgas preces cenu."

9 Šīs regulas 2. panta ar nosaukumu "Dempinga konstatēšana" 1.–6. punktā ir paredzētas vispārējas normas attiecībā uz preces normālās vērtības noteikšanu. Šī panta 1. punktā arī ir noteikts, ka normālo vērtību parasti nosaka, "pamatojoties uz cenām, kādas eksportētājvalstī [parastās tirdzniecības operācijās] ir maksājuši vai maksās neatkarīgie klienti".

10 Minētās regulas 2. panta 7. punktā ir paredzēts:

"a) Ja preci importē no valstīm, kurās nav tirgus ekonomikas, [..], normālo vērtību nosaka, pamatojoties uz cenu vai salikto vērtību kādā trešā valstī ar tirgus ekonomiku, vai uz cenu, par kādu šī trešā valsts pārdod preces uz citām valstīm, ietverot Kopienu, vai, ja tas nav iespējams, izmantojot jebkuru citu saprātīgu pamatu, ietverot cenu, kāda Kopienā ir samaksāta vai tiks maksāta par līdzīgu preci, – ja nepieciešams, šo cenu koriģē, ietverot saprātīgu peļņas procentu.

[..]

b) veicot antidempinga izmeklēšanu attiecībā uz importu no Ķīnas Tautas Republikas, [..] Vjetnamas [..], kā arī no tādām valstīm bez tirgus ekonomikas, kas ir PTO dalībvalstis, līdz ar izmeklēšanas sākšanas dienu normālo vērtību nosaka atbilstīgi 1. līdz 6. punktam, ja, pamatojoties uz pienācīgi argumentētiem iesniegumiem, ko iesniedz viens vai vairāki izmeklēšanai pakļauti ražotāji, un saskaņā ar c) apakšpunktā minētiem kritērijiem un procedūrām iespējams pierādīt, ka konkrētie ražotāji attiecībā uz līdzīgu produktu ražošanu un pārdošanu darbojas gandrīz pilnīgas tirgus ekonomikas apstākļos. Ja to nav iespējams veikt, tad piemēro a) apakšpunkta noteikumu.

c) Saskaņā ar b) apakšpunktu pieprasījums ir jāiesniedz rakstveidā, un tajā ir jābūt pietiekamiem pierādījumiem par to, ka ražotājs darbojas tirgus ekonomikas apstākļos, tas ir, ja:

[..]

To, vai ražotājs atbilst iepriekšminētajiem kritērijiem, konstatē trīs mēnešu laikā pēc izmeklēšanas uzsākšanas pēc īpašām konsultācijām ar Padomdevēju komiteju un pēc tam, kad [Savienības] nozarei ir bijusi iespēja izteikt savas piezīmes. Šis konstatējums paliek spēkā visu izmeklēšanas laiku."

11 Šīs pašas regulas 3. panta ar virsrakstu "Zaudējumu noteikšana" 1.,2. un 5.–7. punktā ir paredzēts:

"1. Ja nav norādīts citādi, ievērojot šo regulu, termins "zaudējumi" nozīmē būtiskus zaudējumus [Savienības] ražošanas nozarei, būtisku zaudējumu draudus [Savienības] ražošanas nozarei vai šādas ražošanas nozares veidošanās būtisku aizkavēšanu, un to interpretē saskaņā ar šā panta noteikumiem.

2. Zaudējumu noteikšanā pamatojas uz tiešiem pierādījumiem un objektīvi pārbauda gan a) importa par dempinga cenām apjomu un ietekmi uz līdzīgu preču cenām [Savienības] tirgū, gan b) šāda importa turpmāko ietekmi uz [Savienības] ražošanas nozari.

[..]

5. Pārbaudot importa par dempinga cenām ietekmi uz attiecīgo [Savienības] ražošanas nozari, novērtē visus būtiskos ekonomikas faktorus un indeksus, kas raksturo nozares stāvokli [..].

6. Pamatojoties uz visiem būtiskajiem pierādījumiem, kas iesniegti saistībā ar 2. pantu, jāparāda, ka imports par dempinga cenām rada zaudējumus šīs regulas nozīmē. Tas jo īpaši parāda, ka apjoma un/vai cenas līmeņi, kas noteikti, ievērojot 3. pantu, ir ietekmējuši [Savienības] ražošanas nozari, kā paredzēts 5. punktā, un ka šī ietekme ir vērojama tādā pakāpē, ka to var dēvēt par būtisku ietekmi.

7. Tāpat arī pārbauda citus zināmos faktorus, ne tikai importu par dempinga cenām, kas vienlaikus rada zaudējumus [Savienības] ražošanas nozarei, lai nodrošinātu to, ka saskaņā ar 6. punktu šādu pārējo faktoru radītie zaudējumi netiek saistīti ar importu par dempinga cenām. Šajā sakarā apskatāmie faktori ietver to importēto ražojumu apjomu un cenu, kas nav preces par dempinga cenām, pieprasījuma samazināšanos vai izmaiņas patēriņa modelī, tirdzniecības ierobežojumus un konkurenci starp trešo valsti un ražotājiem [Savienībā], tehnoloģiju attīstību un [Savienības] ražošanas nozares eksporta rezultātus un ražīgumu."

12 Regulas Nr. 384/96 4. panta ar nosaukumu "[Savienības] ražošanas nozares definīcija" 1. punktā ir noteikts:

"Šajā regulā ar terminu "[Savienības] ražošanas nozare" saprot līdzīgo preču ražotāju kopumu Kopienā vai arī tos ražotājus, kuru kopējais saražoto līdzīgo preču apjoms veido lielāko daļu no šo preču kopējā saražotā apjoma [Savienībā], kā teikts 5. panta 4. punktā [..]

[..]."

13 Šīs regulas 5. panta ar nosaukumu "Lietas izskatīšanas uzsākšana" 1. un 4. punktā ir paredzēts:

"1. [..] par dempingu uzskatāmas darbības pastāvēšanu, pakāpi un sekas sāk izmeklēt pēc rakstiskas sūdzības saņemšanas no fiziskas vai juridiskas personas, vai apvienības, kam nav juridiskas personas statusa, bet kas rīkojas [Savienības] ražošanas nozares vārdā.

[..]

4. Izmeklēšanu neuzsāk, ievērojot 1. punktu, ja vien, pamatojoties uz pārbaudi par to, kādā mērā tiek atbalstīta vai noraidīta [Savienības] līdzīgās preces ražotāju izteiktā sūdzība, netiek konstatēts, ka sūdzību ir iesniegusi [Savienības] ražošanas nozare vai tā ir iesniegta nozares vārdā. Uzskata, ka sūdzību ir iesniegusi [Savienības] ražošanas nozare vai tā ir iesniegta nozares vārdā, ja šo sūdzību atbalsta tie Kopienas ražotāji, kuru kopējā saražotā produkcija veido vairāk nekā 50 % no kopējo saražoto līdzīgo preču apjoma, ko saražojusi tā [Savienības] ražošanas nozares daļa, kura vai nu atbalsta, vai noraida sūdzību. Taču neuzsāk nekādu izmeklēšanu, ja tie [Savienības] ražotāji, kuri nepārprotami atbalsta sūdzību, ražo mazāk nekā 25 % no kopējā saražoto līdzīgo preču apjoma, ko saražojusi [Savienības] ražošanas nozare."

14 Minētās regulas 9. panta ar nosaukumu "Lietas izbeigšana, nesākot pasākumus; galīgo maksājumu uzlikšana" 5. un 6. punktā ir noteikts:

"5. Preču importam no visiem avotiem, par kuru konstatēts, ka tas ir imports par dempinga cenām un rada zaudējumus, ikreiz piemēro attiecīgu antidempinga maksājumu, nepieļaujot diskrimināciju, ja vien tas nav imports no avotiem, kuru piedāvātās saistības ir pieņemtas saskaņā ar šīs regulas noteikumiem. Ar regulu, ar ko piemēro maksājumu, nosaka katra piegādātāja maksājumu vai arī, ja tas nav iespējams, parasti 2. panta 7. punkta a) apakšpunkta minētajos gadījumos nosaka attiecīgās piegādātājvalsts maksājumu.

Ja piemēro 2. panta 7. punkta a) apakšpunktu, individuālo maksājumu tomēr nosaka eksportētājiem, kas, pienācīgi pamatojot, var pierādīt:

a) ka tie, ja firmas vai kopuzņēmumi pilnīgi vai daļēji pieder ārvalstniekiem, var brīvi repatriēt kapitālu un peļņu;

b) ka eksporta cenas un daudzumi, un pārdošanas noteikumi ir brīvi noteikti;

c) ka vairākums akciju pieder privātpersonām; valsts ierēdņi, kas ir valdē vai ieņem galvenos amatus vadībā, ir mazākumā, vai arī ir jāpierāda, ka uzņēmējsabiedrība tomēr ir pietiekami neatkarīga no valsts iejaukšanās;

d) ka valūtas maiņas kursu pārrēķina atbilstīgi tirgus likmei; un

e) ka valsts iejaukšanās nepieļauj pasākumu apiešanu, ja individuālajiem eksportētājiem piemēro dažādas maksājuma likmes.

6. Ja Komisija ir ierobežojusi pārbaudi saskaņā ar 17. pantu, jebkurš antidempinga maksājums, ko piemēro precēm, kuras importē eksportētāji vai ražotāji, kas tika informējuši par sevi saskaņā ar 17. pantu, bet kas netika iekļauti pārbaudāmo sarakstā, nepārsniedz vidējo, svērto dempinga starpību, kas konstatēta izlasē pārbaudītajām pusēm. Šajā punktā Komisija neņem vērā nulles un nelielās starpības, ne arī 18. pantā minētajos apstākļos konstatētās starpības. Precēm, ko importē eksportētāji vai ražotāji, uz kuriem attiecas 17. pantā paredzētie individuālie noteikumi, piemēro individuālos maksājumus."

15 Šīs pašas regulas 11. panta ar nosaukumu "Termiņi, pārbaudes un atlīdzināšana" 8. punktā ir paredzēts:

"[..] importētājs var pieprasīt atmaksāt iekasētos maksājumus, ja izrādās, ka dempinga starpība, uz kuras pamata maksājums veikts, ir likvidēta vai samazināta līdz līmenim, kas ir zemāks par līmeni, no kura sāk piemērot spēkā esošos maksājumus.

Pieprasot atmaksāt antidempinga maksājumus, importētājs iesniedz Komisijai iesniegumu. Iesniegumu iesniedz ar tās dalībvalsts starpniecību, kuras teritorijā preces tika laistas brīvā apgrozībā, sešu mēnešu laikā, sākot no datuma, kad kompetentās iestādes attiecīgi noteica piemērojamo galīgo maksājumu apmēru, vai sākot no datuma, kurā tika pieņemts galīgais lēmums iekasēt pagaidu maksājumus. Dalībvalstis tūlīt nosūta iesniegumu Komisijai.

[..]"

16 Regulas Nr. 384/96 17. panta ar nosaukumu "Pārbaude izlases veidā" 1.–3. punktā ir noteikts:

"1. Gadījumos, kad ir daudz sūdzību iesniedzēju, eksportētāju vai importētāju, preču vai darījumu veidu, izmeklēšanu var ierobežot ar pieņemamu pušu, produktu vai darījumu skaitu, ko nosaka, veicot statistiski derīgu atlasi, pamatojoties uz atlases laikā pieejamo informāciju, vai ar vislielāko pārstāvēto preču, pārdošanas vai eksporta apjomu, kādu ir iespējams pieņemami izpētīt atvēlētajā laikā.

2. Komisija veic pušu, produktu vai darījumu veidu galīgo atlasi saskaņā ar šiem atlases noteikumiem, lai gan priekšroku dod paraugu atlasei, konsultējoties un saņemot piekrišanu no attiecīgajām pusēm, ar noteikumu, ka šādas puses informē par sevi un nodrošina pietiekamu informāciju trīs nedēļu laikā pēc izmeklēšanas sākšanas, tādējādi ļaujot izvēlēties raksturīgus paraugus.

3. Gadījumos, kad pārbaudi ierobežo saskaņā ar šo pantu, tomēr aprēķina individuālu dempinga starpību katram sākotnēji neizvēlētam eksportētājam vai ražotājam, kurš ir iesniedzis nepieciešamo informāciju šajā regulā noteiktajos termiņos, izņemot gadījumus, kad eksportētāju vai ražotāju skaits ir tik liels, ka atsevišķas pārbaudes būtu pārmērīgi apgrūtinošas un neļautu savlaicīgi pabeigt izmeklēšanu."

Regula (EK) Nr. 1972/2002

17 Regula Nr. 384/96 pēc tās pieņemšanas tika vairākkārt grozīta. It īpaši tās 9. panta 5. punkts tika grozīts ar Padomes 2002. gada 5. novembra Regulu (EK) Nr. 1972/2002 (OV L 305, 1. lpp.). Šis grozījums būtībā ietvēra otrās daļas pievienošanu šī 9. panta 5. punkta pirmajai daļai. Regulas Nr. 1972/2002 preambulas 7. apsvērumā šī pievienošana ir pamatota šādi:

"Regulā (EK) Nr. 384/96 nav norādīti kritēriji, saskaņā ar kuriem eksportētājam, kam normālā vērtība ir noteikta atbilstīgi 2. panta 7. punkta a) apakšpunktam, var piešķirt individuālu maksājuma likmi, kura aprēķināta, salīdzinot šo normālo vērtību ar eksportētāja individuālajām eksporta cenām. Pārskatāmības un juridiskās noteiktības labad ir lietderīgi noteikt skaidrus šādas individuālas attieksmes kritērijus. Tālab to eksportētāju eksporta cenas, uz kuriem attiecas Regulas (EK) Nr. 384/96 2. panta 7. punkta a) apakšpunkts, var ņemt vērā, ja uzņēmējsabiedrības eksporta darbības ir brīvi noteiktas, ja uzņēmējsabiedrības īpašumtiesības un kontrole ir pietiekami neatkarīga un ja valsts iejaukšanās nepieļauj individuālo antidempinga pasākumu apiešanu. Šāda individuāla attieksme var būt vērsta uz eksportētājiem, attiecībā uz kuriem, pienācīgi pamatojot, var pierādīt, ka tie, ja firmas vai kopuzņēmumi pilnīgi vai daļēji pieder ārvalstniekiem, var brīvi repatriēt kapitālu un peļņu, ka eksporta cenas un daudzumus un pārdošanas noteikumus nosaka brīvi un ka valūtas maiņas kursu pārrēķina atbilstīgi tirgus likmei. Ir jāpierāda arī, ka vairākums akciju pieder privātpersonām un ka valsts ierēdņi, kas ir valdē vai ieņem galvenos amatus vadībā, ir vai nu mazākumā, vai arī ka uzņēmējsabiedrība ir pietiekami neatkarīga no valsts iejaukšanās."

Regula (EK) Nr. 1225/2009

18 Pēc tam, kad bija iestājušies pamatlietas fakti, Regula Nr. 384/96 tika atcelta un aizstāta ar Padomes 2009. gada 30. novembra Regulu (EK) Nr. 1225/2009 par aizsardzību pret importu par dempinga cenām no valstīm, kas nav Eiropas Kopienas dalībvalstis (OV L 343, 51. lpp.), kura stājās spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, kas notika 2009. gada 22. decembrī.

19 Regulas Nr. 1225/2009 9. panta 5. punkta formulējums savā sākotnējā versijā atbilst Regulas Nr. 384/96 9. panta 5. punkta formulējumam pēc grozījumiem, kas izdarīti ar Regulu Nr. 1972/2002.

20 Tomēr šī norma vēlāk tika grozīta ar Parlamenta un Padomes 2012. gada 13. jūnija Regulu (ES) Nr. 765/2012, ar ko groza Regulu Nr. 1225/2009 (OV L 237, 1. lpp.). Saskaņā ar tās 2. pantu Regula Nr. 765/2012 stājās spēkā trešajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, kas notika 2012. gada 3. septembrī, un šī regula ir piemērojama vienīgi tādām izmeklēšanām, kas uzsāktas saskaņā ar Regulu Nr. 1225/2009 un pēc šīs stāšanās spēkā. Regulas Nr. 765/2012 apsvērumi pamato grozījumus Regulā Nr. 1225/2009, kas tika veikti šādā kārtībā:

"(1) [PTO] Strīdu izšķiršanas padome ("SIP") 2011. gada 28. jūlijā pieņēma Apelācijas institūcijas ziņojumu un Īpašās komisijas ziņojumu, kas grozīts ar Apelācijas institūcijas ziņojumu ("ziņojumi"), strīdā "Eiropas Kopienas – Galīgie antidempinga pasākumi konkrētiem dzelzs vai tērauda savienotājelementiem no Ķīnas" [..]

(2) Ziņojumos, *inter alia*, secināts, ka 9. panta 5. punkts Regulā [Nr. 1225/2009] [..] nav saderīgs ar PTO Antidempinga nolīguma 6.10., 9.2. un 18.4. pantu un PTO Nolīguma XVI:4. pantu. [Regulas Nr. 1225/2009] 9. panta 5. punktā paredzēts, ka valstīs, kur nav tirgus ekonomikas, individuāliem ražotājiem eksportētājiem, kam nav noteikts tirgus ekonomikas režīms saskaņā ar [Regulas Nr. 1225/2009] 2. panta 7. punkta c) apakšpunktu, piemēro valsts mēroga maksājuma likmi, ja vien šie eksportētāji nevar pierādīt, ka tie atbilst [Regulas Nr. 1225/2009] 9. panta 5. punktā izklāstītajiem nosacījumiem individuāla režīma ("IR") piešķiršanai.

(3) Apelācijas institūcija secināja – ar [Regulas Nr. 1225/2009] 9. panta 5. punktu ir noteikts pieņēmums, ka ražotāji eksportētāji, kas darbojas valstīs, kuras nav tirgus ekonomikas valstis, nav tiesīgi izmantot IR un ka, lai varētu izmantot IR, tiem ir pienākums pierādīt savu atbilstību IR pārbaudes kritērijiem. Apelācijas institūcija uzskata, ka attiecīgie PTO nolīgumi nerada juridisku pamatu šādam pieņēmumam.

(4) Tomēr Apelācijas institūcija precizēja, ka, nosakot vienotu dempinga starpību un vienotu antidempinga maksājumu vairākiem eksportētājiem, šīs noteikšanas saderība ar PTO Antidempinga nolīguma 6.10. un 9.2. pantu būs atkarīga no tā, vai ir situācijas, kuras liecina, ka divu vai vairāk kaut arī juridiski nošķirtu eksportētāju attiecības ir tādas, ka tie jāuzskata par vienu subjektu. [..] Šajā ziņā noteikumi, kas iekļauti ierosinātajos [Regulas Nr. 1225/2009] 9. panta 5. punkta grozījumos, kuri atbilst minētajām situācijām, būtu jāinterpretē, ņemot vērā Apelācijas institūcijas precizējumus, neskarot citus [Regulas Nr. 1225/2009] noteikumus, kur izmantoti tādi paši vai līdzīgi formulējumi.

(5) Savienība 2011. gada 18. augustā paziņoja SIP, ka ir iecerējusi īstenot ieteikumus un nolēmumus, ko SIP pieņēmusi šajā strīdā, tādā veidā, lai būtu izpildīti Savienības pienākumi PTO.

(6) Tālab ir nepieciešams grozīt [Regulas Nr. 1225/2009] 9. panta 5. punkta noteikumus."

Regula (EK) Nr. 1515/2001

21 Padomes 2001. gada 23. jūlija Regulas (EK) Nr. 1515/2001 par pasākumiem, kurus Kopiena drīkst veikt aizsardzībai pret dempingu un subsidētu importu pēc ziņojuma, ko pieņēmusi PTO Strīdu izšķiršanas organizācija (OV L 201, 10. lpp.), 1. pantā tostarp ir paredzēts, ka tad, kad SIO pieņem ziņojumu par pasākumu, kuru Savienība pieņēmusi, piemērojot tās antidempinga tiesisko regulējumu, Padome var attiecīgajā gadījumā atcelt vai grozīt apstrīdēto pasākumu, vai pieņemt jebkādus citus pasākumus, kurus uzskata par piemērotiem konkrētajos apstākļos.

22 Regulas Nr. 1515/2001 3. pantā ir noteikts, ka "visus pasākumus, kas pieņemti saskaņā ar šo regulu, piemēro no to spēkā stāšanās dienas, un, ja nav norādīts citādi, tie nerada pamatu līdz šai dienai iekasēto nodokļu atmaksāšanai".

Pamatlietas un prejudiciālie jautājumi

Strīdīgās regulas

23 2005. gada 7. jūlijā Komisija paziņoja, publicējot paziņojumu *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* (OV C 166, 14. lpp.), par antidempinga procedūras uzsākšanu attiecībā uz dažu tādu Ķīnas Tautas Republikas un Vjetnamas izcelsmes apavu importu, kuriem ir ādas virsa (turpmāk tekstā – "attiecīgās preces").

24 2006. gada 23. martā Komisija pieņēma Regulu (EK) Nr. 553/2006 par pagaidu antidempinga maksājuma noteikšanu dažu tādu Ķīnas Tautas Republikas un Vjetnamas izcelsmes apavu ievedumiem, kuriem ir ādas virsa (OV L 98, 3. lpp.; turpmāk tekstā – "pagaidu regula"). Saskaņā ar tās 3. pantu šī regula stājās spēkā 2006. gada 7. aprīlī un bija spēkā sešus mēnešus.

25 Pagaidu regulas preambulas 119. un 120. apsvērumā ir norādīts:

"(119) Ieinteresētās personas arī uzskatīja, ka izmaksu struktūra Brazīlijā un attiecīgajās valstīs ir atšķirīga, jo dažas Ķīnas un Vjetnamas eksportētāju klientu uzturētās izmaksas (pētniecībai un attīstībai ("P/A"), dizainam, utt.) rodas Brazīlijas ražotājiem un tādēļ tiek iekļautas to ražošanas izmaksās.

(120) Dažos gadījumos patiešām konstatēja, ka eksportētāji attiecīgajās valstīs pārdod attiecīgo ražojumu kādreizējiem [Savienības] ražotājiem [Eiropas Savienībā], kuri vēl arvien uztur iepriekšminētos ražošanas izmaksu komponentus un pārdod ražojumu ar savu zīmolu. Tomēr tas nav iemesls noraidīt Brazīliju kā piemērotu analogu valsti, jo šādas izmaksas var koriģēt, nosakot normālo vērtību."

26 2006. gada 5. oktobrī Padome pieņēma galīgo regulu, ar kuru tika ieviests galīgais antidempinga maksājums minētajam importam.

27 Galīgās regulas preambulas 132.–135. apsvērumā ir norādīts, ka:

"(132) Dažas ieinteresētās puses apgalvoja, ka nav vajadzīga normālās vērtības korekcija saistībā ar pētniecību un attīstību, jo Ķīnas un Vjetnamas ražotājiem bijušas līdzīgas pētniecības un attīstības izmaksas.

(133) Tomēr ir konstatēts, ka izlasē iekļautajiem uzņēmējiem no attiecīgajām valstīm pētniecības un attīstības izmaksas ir saistītas tikai ar ražošanu, savukārt Brazīlijā pētniecības un attīstības izmaksās ietilpst arī jaunu apavu modeļu izstrādāšana un paraugu atlase, t.i., tādas pētniecības un attīstības izmaksas ir atšķirīgas, un tāpēc atzīts par vajadzīgu šo korekciju saglabāt.

(134) Kāda cita puse apgalvoja arī, ka korekcija būtu jāveic, lai ņemtu vērā to, ka peļņa no pārdošanas apjomiem pamatiekārtu ražotājiem (*OEM*) ir mazāka nekā no citiem pārdošanas apjomiem.

(135) Taču, pārbaudot Brazīlijas uzņēmumus, šo apgalvojumu neapstiprināja izmeklēšanā konstatētie fakti, jo šādu atšķirību nav. Turklāt atšķirības pārdošanas apjomos *OEM* un pārdošanas apjomos ar savu zīmolu jau ir ņemtas vērā, korekcijā iekļaujot pētniecības un attīstības izmaksu atšķirības. Tāpēc šī prasība tika noraidīta."

28 Galīgās regulas 1. panta 3. punktā antidempinga maksājuma likme tika noteikta 16,5 % apmērā visām attiecīgajām precēm, ko ražo visi Ķīnā reģistrētie uzņēmumi, izņemot attiecībā uz *Golden Step* saražotajām precēm likme tika noteikta 9,7 % apmērā un 10 % apmērā attiecībā uz precēm, ko ražo visi Vjetnamā reģistrētie uzņēmumi.

29 Turklāt šī regulas 3. pantā bija paredzēts, ka tā stājās spēkā dienu pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, kas notika 2006. gada 6. oktobrī, un ka tā būs piemērojama divus gadus.

30 2007. gada 5. septembrī Komisija pieņēma Regulu (EK) Nr. 1028/2007, ar ko sāk izmeklēšanu par to antidempinga pasākumu iespējamo apiešanu, kas ar Regulu Nr. 1472/2006 piemēroti dažiem tādu konkrētu Ķīnas Tautas Republikas izcelsmes apavu ievedumiem, kuriem ir ādas virsa, kas nosūtīti no Makao īpašās pārvaldes apgabala un deklarēti vai nedeklarēti kā Makao īpašās pārvaldes apgabala izcelsmes ražojumi, un ar ko uz šādiem ievedumiem attiecina reģistrāciju (OV L 234, 3. lpp.).

31 2008. gada 29. aprīlī Padome pieņēma Regulu (EK) Nr. 388/2008, ar ko galīgos antidempinga pasākumus, kas ar Regulu (EK) Nr. 1472/2006 noteikti tādu konkrētu Ķīnas Tautas Republikas izcelsmes apavu importam, kuriem ir ādas virsa, paplašina un attiecina uz tāda paša ražojuma importu, kas nosūtīts no Makao īpašās pārvaldes apgabala un ir deklarēts vai nav deklarēts kā Makao īpašās pārvaldes apgabala izcelsmes ražojums (OV L 117, 1. lpp.).

32 Ar paziņojumu, kas publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* 2008. gada 3. oktobrī (OV C 251, 21. lpp.), Komisija paziņoja, ka uzsāk antidempinga pasākumu, kas piemērojami noteiktu Ķīnas un Vjetnamas izcelsmes apavu ar ādas virsu importam, beigu termiņa pārskatīšanu.

33 2009. gada 22. decembrī Padome pieņēma termiņa pagarināšanas regulu, kas noteica, ievērojot minēto pārskatīšanu, galīgo antidempinga maksājumu par attiecīgo preču importu, to attiecinot arī uz preču, kas ir vai nav deklarētas kā Makao īpašās pārvaldes apgabala izcelsmes ražojumi, importu no Makao īpašās pārvaldes apgabala Ķīnas Tautas Republikā.

34 Termiņa pagarināšanas regulas 1. panta 3. un 4. punktā šī maksājuma likme ir noteikta 16,5 % apmērā attiecīgajām visu Ķīnā reģistrēto uzņēmumu – izņemot *Golden Step*, kā arī preces no Makao – saražotajām precēm, 9,7 % apmērā attiecīgajām *Golden Step* saražotajām precēm un 10 % apmērā visu Vjetnamā reģistrēto uzņēmumu saražotajām precēm.

35 Turklāt termiņa pagarināšanas regulas 2. pantā bija paredzēts, ka tā stājas spēkā dienu pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, kas notika 2009. gada 30. decembrī, un ka tā būs spēkā piecpadsmit mēnešus.

Turpmākās tiesvedības

36 Ar diviem 2010. gada 4. marta spriedumiem *Brosmann Footwear (HK)* u.c./Padome (T-401/06, EU:T:2010:67) un *Zhejiang Aokang Shoes* un *Wenzhou Taima Shoes*/Padome (T-407/06 un T-408/06, EU:T:2010:68) Eiropas Savienības Vispārējā tiesa noraidīja trīs prasības atcelt galīgo regulu, kuras bija cēlušas dažas Ķīnā reģistrētas sabiedrības – attiecīgo preču ražotājas un eksportētājas.

37 Ar diviem spriedumiem, 2012. gada 2. februāra spriedumu *Brosmann Footwear (HK)* u.c./Padome (C-249/10 P, EU:C:2012:53) un 2012. gada 15. novembra spriedumu *Zhejiang Aokang Shoes*/Padome (C-247/10 P, EU:C:2012:710), Tiesa, kurā ir iesniegtas apelācijas sūdzības par šiem diviem Vispārējās tiesas spriedumiem, atcēla, pirmkārt, šos spriedumus un, otrkārt, galīgo regulu, ciktāl tā attiecās uz prasītājām lietās, kurās tika taisīti šie spriedumi.

38 Minētajos spriedumos Tiesa nosprieda primāri, ka ar galīgo regulu netika izpildīts Komisijas pienākums izskatīt to ražotāju pieteikumus, kuri vēlējās iegūt sabiedrības, kas darbojas tirgus ekonomikas režīmā, statusu, un pienākums pieņemt lēmumu par katru no šiem pieteikumiem trīs mēnešu laikā no Komisijas izmeklēšanas uzsākšanas brīža saskaņā ar Regulas Nr. 384/96 2. panta 7. punkta b) un c) apakšpunktu, ieskaitot gadījumu, kad, pirmkārt, Komisija ir nolēmusi izmantot šīs regulas 17. pantā paredzēto pārbaudes izlases veidā metodi, lai aprēķinātu dempinga starpību, un gadījumu, kad, otrkārt, ražotāji, kas ir iesnieguši šos pieteikumus, nav iekļauti izvēlētajā izlasē (šajā ziņā skat. spriedumus *Brosmann Footwear (HK)* u.c./Padome, C-249/10 P, EU:C:2012:53, 36.–40. punkts, un *Zhejiang Aokang Shoes*/Padome, C-247/10 P, EU:C:2012:710, 29.–34. punkts).

39 Turpinājumā Tiesa konstatēja, ka nevar tikt izslēgts, ka šādas pārbaudes rezultātā prasītājām lietās, kurās taisīti šie spriedumi, varētu tikt piemērots galīgais antidempinga maksājums, kas atšķiras no 16,5 % maksājuma, kas tām tika piemērots saskaņā ar galīgās regulas 1. panta 3. punktu. Šī norma noteica galīgo antidempinga maksājumu 9,7 % apmērā attiecībā uz vienīgo Ķīnas ražotāju, kas bija Komisijas izvēlētajā paraugā un bija ieguvis sabiedrības, kas darbojas tirgus ekonomikas apstākļos, statusu, proti, *Golden Step*. Ja Komisija būtu konstatējusi, ka tirgus ekonomikas apstākļi dominēja arī

attiecībā uz šīm prasītājām, kas netika iekļautas izlasē, bet kas lūdza piešķirt šo pašu statusu, tad arī pēdējām minētajām varētu piemērot šādu maksājumu gadījumā, kad individuāls dempinga starpības aprēķins nebūtu bijis iespējams (šajā ziņā skat. spriedumus *Brosmann Footwear (HK)* u.c./Padome, C-249/10 P, EU:C:2012:53, 42. punkts, un *Zhejiang Aokang Shoes*/Padome, C-247/10 P, EU:C:2012:710, 36. punkts).

40 Visbeidzot Tiesa uzskatīja, ka nav lietderīgi ierobežot šī sprieduma 38. punktā minētās Regulas Nr. 384/96 interpretācijas ietekmi laikā (spriedums *Zhejiang Aokang Shoes*/Padome, C-247/10 P, EU:C:2012:710, 39.–41. punkts).

Lieta C-659/13

41 Ar pieteikumu, kas kā nodrošinošs pasākums tika iesniegts 2010. gada 30. jūnijā Apvienotās Karalistes Nodokļu un muitas administrācijā saskaņā ar Muitas kodeksa 236. pantu, *Clark* lūdza atmaksāt antidempinga maksājumu, ko tā bija samaksājusi sakarā ar minēto produktu importu Savienībā laikā no 2007. gada 1. jūlija līdz 2010. gada aprīlim. Tā pamatoja šo pieteikumu, apgalvojot, ka galīgā regula bija spēkā neesoša, vienlaikus aicinot šo administrāciju apturēt lēmuma pieņemšanu attiecībā uz šo jautājumu, kamēr tiks taisīti spriedumi *Brosmann Footwear (HK)* u.c./Padome (C-249/10 P, EU:C:2012:53) un *Zhejiang Aokang Shoes*/Padome (C-247/10 P, EU:C:2012:710).

42 Ar pieteikumu, kas 2012. gada 2. martā tika iesniegts minētajai administrācijai saskaņā ar Muitas kodeksa 236. pantu, *Clark* atkārtoja iepriekš izteikto prasību, vienlaikus pagarinot termiņu, kādā tā vēlējās, lai tai tiek atmaksāts antidempinga maksājums, ko tā bija samaksājusi līdz 2010. gada 31. augustam. Attiecīgā summa ir 42 592 829,52 sterliņu mārciņas (GBP) (aptuveni 60 miljoni eiro).

43 Ar 2013. gada 13. marta lēmumu Apvienotās Karalistes Nodokļu un muitas administrācijā noraidīja *Clark* pieteikumus. Tā pamatoja šādu lēmumu ar diviem pamatiem, kuri bija balstīti, pirmkārt, uz to, ka ar spriedumiem *Brosmann Footwear (HK)* u.c./Padome (C-249/10 P, EU:C:2012:53) un *Zhejiang Aokang Shoes*/Padome (C-247/10 P, EU:C:2012:710) Tiesa atcēla galīgo regulu tikai, ciktāl tā attiecās uz prasītājām lietās, kurās tika taisīti šie spriedumi, un, otrkārt, uz to, ka neviena no precēm, ko *Clark* importēja Eiropas Savienībā, nenāca no šīm prasītājām.

44 2013. gada 11. aprīlī *Clark* cēla prasību par minēto lēmumu *First-tier Tribunal (Tax Chamber)* (Pirmās instances tiesa (Nodokļu palāta)).

45 Šī tiesa apšauba galīgās regulas spēkā esamību, ņemot vērā it īpaši spriedumus *Brosmann Footwear (HK)* u.c./Padome (C-249/10 P, EU:C:2012:53) un *Zhejiang Aokang Shoes*/Padome (C-247/10 P, EU:C:2012:710). Tā jautā arī par to, kā interpretēt Muitas kodeksa 236. pantu.

46 Šādos apstākļos *First-tier Tribunal (Tax Chamber)* (Pirmās instances tiesa (Nodokļu palāta)) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai galīgā regula ir spēkā neesoša, ciktāl ar to tiek pārkāpts Regulas Nr. 384/96 2. panta 7. punkta b) apakšpunkts un 9. panta 5. punkts, jo Komisija nelēma ne par prasību piešķirt sabiedrības, kad darbojas tirgus ekonomikas režīmā, statusu, ne arī par prasību noteikt individuālu režīmu, ko bija iesnieguši eksportējošie ražotāji Ķīnā un Vjetnamā, kuri netika atlasīti saskaņā ar Regulas Nr. 384/96 17. panta noteikumiem?

2) Vai galīgā regula ir spēkā neesoša, ciktāl ar to tiek pārkāpts Regulas Nr. 384/96 2. panta 7. punkta c) apakšpunkts, jo Komisija trīs mēnešu laikā no brīža, kad tika uzsākta izmeklēšana, nebija pieņēmusi lēmumu par sabiedrības, kas darbojas tirgus ekonomikas režīmā, statusu, ko bija prasījuši eksportējošie ražotāji Ķīnā un Vjetnamā, kuri netika atlasīti saskaņā ar Regulas Nr. 384/96 17. panta noteikumiem?

3) Vai galīgā regula ir spēkā neesoša, ciktāl ar to tiek pārkāpts Regulas Nr. 384/96 2. panta 7. punkta c) apakšpunkts, jo Komisija trīs mēnešu laikā no brīža, kad tika uzsākta izmeklēšana, nebija pieņēmusi lēmumu par sabiedrības, kas darbojas tirgus ekonomikas režīmā, statusa piemērošanu, kā to bija prasījuši eksportējošie ražotāji Ķīnā un Vjetnamā, kuri netika atlasīti saskaņā ar Regulas Nr. 384/96 17. panta noteikumiem?

4) Vai galīgā regula ir spēkā neesoša, ciktāl ar to tiek pārkāpts Regulas Nr. 384/96 3. pants, 4. panta 1. punkts, 5. panta 4. punkts un 17. pants, jo nesadarbojās pietiekams skaits Savienības ražotāju, lai Komisija varētu veikt pareizu pastāvošo zaudējumu novērtējumu un tādējādi pastāvošo cēloņsakarību izvērtējumu?

5) Vai galīgā regula ir spēkā neesoša, ciktāl ar to tiek pārkāpts Regulas Nr. 384/96 3. panta 2. punkts un LESD 296. pants, jo no pierādījumiem izmeklēšanas materiālos ir redzams, ka Savienības ražošanas nozarei nodarītie zaudējumi tika novērtēti, izmantojot kļūdainus faktus, un, ņemot vērā to, ka regulā nav ietverts skaidrojums, kāpēc šie pierādījumi netika ņemti vērā?

6) Vai galīgā regula ir spēkā neesoša, ciktāl ar to tiek pārkāpts Regulas Nr. 384/96 3. panta 7. punkts, jo tajā netika atbilstoši nodalīta un identificēta citu faktoru, kas var radīt zaudējumus, ietekme no ietekmes, ko radītu iespējamais imports par dempinga cenām?

7) Cik lielā mērā dalībvalsts tiesas var balstīties uz Tiesas veikto galīgās regulas interpretāciju spriedumos *Brosmann Footwear (HK)* u.c./Padome (C-249/10 P, EU:C:2012:53), kā arī *Zhejiang Aokang Shoes*/Padome (C-247/10 P, EU:C:2012:710), lai uzskatītu, ka maksājumi nebija pēc likuma maksājami Muitas kodeksa 236. panta izpratnē sabiedrībām, kuras, tāpat kā prasītāji lietās, kurās tika taisīti minētie spriedumi *Brosmann Footwear (HK)* u.c./Padome un *Zhejiang Aokang Shoes*/Padome, paraugu izlasē netika atlasītas, bet kuru iesniegtie pieteikumi piešķirt sabiedrības, kas darbojas tirgus ekonomikas režīmā, statusu un noteikt individuālu režīmu netika izvērtēti?"

Lieta C-34/14

47 Ar trīs pieteikumiem, kas tika iesniegti 2011. gada 21. decembrī un 2012. gada 20. janvārī Nirnbergas Galvenajā muitas pārvaldē, *Puma* prasīja atmaksāt antidempinga nodevas maksājumus, kurus tā bija veikusi sakarā ar attiecīgo preču importu Savienībā laikposmā no 2006. gada 7. aprīļa līdz 2011. gada 1. aprīlim, pamatojoties uz to, ka strīdīgās regulas bija spēkā neesošas. Attiecīgā summa bija EUR 5 100 983,90.

48 Ar 2012. gada 5. jūlija lēmumu Nirnbergas Galvenā muitas pārvalde noraidīja *Puma* pieteikumus. Tā balstīja šādu lēmumu uz diviem pamatiem, kuri izrietēja, pirmkārt, no tā, ka ar spriedumu *Brosmann Footwear (HK)* u.c./Padome (C-249/10 P, EU:C:2012:53) Tiesa atcēla galīgo regulu tikai, ciktāl tā skāra prasītājas lietā, kurā tika taisīts šis spriedums, un, otrkārt, no tā, ka neviena no precēm, kuras *Puma* importēja Savienībā, nenāca no prasītājām.

49 Ar sūdzību, kas Nirnbergas Galvenajā muitas pārvaldē tika iesniegta 2012. gada 18. jūlijā, *Puma* atkārtoti prasīja atmaksāt antidempinga maksājumu, ko tā bija samaksājusi. Tomēr *Puma* grozīja attiecīgo summu, kas tagad bija EUR 5 059 386,70.

50 Pēc šīs sūdzības noraidīšanas ar 2012. gada 13. novembra lēmumu *Puma* cēla prasību *Finanzgericht München* (Minhenes Finanšu tiesa).

51 Šī tiesa apšauba strīdīgo regulu spēkā esamību, ņemot vērā it īpaši spriedumus *Brosmann Footwear (HK)* u.c./Padome (C-249/10 P, EU:C:2012:53) un *Zhejiang Aokang Shoes*/Padome (C-247/10 P, EU:C:2012:710). Tāpat šajā kontekstā šī tiesa vaicā, vai strīdīgās regulas un noteiktas Regulas Nr. 384/96 normas, kas ar šīm regulām tika piemērotas, atbilst PTO Antidempinga nolīgumam. Visbeidzot minētā tiesa jautā, kā interpretēt Muitas kodeksa 236. pantu.

52 Šādos apstākļos *Finanzgericht München* (Minhenes Finanšu tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai galīgā regula un termiņa pagarināšanas regula kopumā ir spēkā esošas, ciktāl tās netika atceltas ar spriedumiem *Brosmann Footwear (HK)* u.c./Padome (C-249/10 P, EU:C:2012:53) un *Zhejiang Aokang Shoes*/Padome (C-247/10 P, EU:C:2012:710)?

2) Gadījumā, ja atbilde uz pirmo jautājumu ir noliedzoša, bet minētās regulas kopumā nav spēkā neesošas:

a) Attiecībā uz kuriem eksportētājiem un ražotājiem Ķīnā un Vjetnamā, no kuriem prasītāja laikā no 2006. līdz 2011. gadam iegādājās preces, nav spēkā galīgā regula un termiņa pagarināšanas regula?

b) Vai pilnīga vai daļēja minēto regulu atcelšana ir uzskatāma par neparedzamiem apstākļiem vai nepārvaramu varu Muitas kodeksa 236. panta 2. punkta otrās daļas izpratnē?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pieņemamību

53 Padome un Komisija uzskata, ka *Clark* un *Puma* neesot tiesību atsaukties uz strīdīgo regulu spēkā neesamību iesniedzējtiesās un ka līdz ar to šo tiesu uzdotie jautājumi, kas attiecas uz šo regulu spēkā esamību, esot jāatzīst par nepieņemamiem.

54 Pirmkārt, Komisija uzskata, ka apstrīdētās regulas skar tādas juridiskās personas kā *Clark* un *Puma* individuāli un ka tādēļ šīs personas var tieši prasīt, lai Savienības tiesa tās atceļ.

55 Šajā ziņā vispirms jāatzīmē, pirmkārt, ka pamatlietu pamatā ir pieteikumi atmaksāt saskaņā ar strīdīgajām regulām samaksātos antidempinga maksājumus, kurus *Clark* un *Puma* iesniedza kompetentajām valsts muitas iestādēm saskaņā ar Muitas kodeksa 236. pantu, bet vēlāk minētās muitas iestādes šos pieteikumus noraidīja. Pēc šiem lēmumiem par noraidīšanu *Clark* un *Puma* izmantoja tiesības iesniegt apelāciju, kuras tām nodrošina Muitas kodeksa 243. pants, valsts tiesību aktos noteikto nosacījumu ietvaros.

56 Pastāvīgajā judikatūrā ir noteikts, ka vispārējais princips, kas nodrošina ikvienai personai tiesības atsaukties prasības, kas celta pret šai personai nelabvēlīgu valsts pasākumu, ietvaros uz šī pasākuma pamatā esoša Savienības tiesību akta spēkā neesamību, nerada nekādus šķēršļus tam, ka šādas tiesības tiek pakļautas nosacījumam par to, ka attiecīgajai personai nav tiesību tieši prasīt Savienības tiesai atcelt šo pasākumu saskaņā ar LESD 263. pantu. Tomēr tas tā būtu tikai tādā gadījumā, ja var uzskatīt, ka persona neapšaubāmi būtu varējusi prasīt atcelt attiecīgo aktu, uz kura spēkā neesamību tai ir liegts atsaukties valsts tiesā (šajā ziņā skat. spriedumus *TWD Textilwerke Deggendorf*, C-188/92, EU:C:1994:90, 23. punkts; *Valimar*, C-374/12, EU:C:2014:2231, 28. un 29. punkts, kā arī *TMK Europe*, C-143/14, EU:C:2015:236, 18. punkts).

57 Līdz ar to tikai tad, ja varētu uzskatīt, ka strīdīgās regulas nešaubīgi skar tādas juridiskās personas kā *Clark* un *Puma* tieši un individuāli LESD 263. panta ceturtās daļas izpratnē, šīm personām tiktu liegts atsaukties uz šo regulu spēkā neesamību iesniedzējtiesās.

58 Turpinājumā jānorāda, ka tādām regulām kā apstrīdētās regulas ir normatīvs raksturs, ciktāl tās attiecas galvenokārt uz konkrētiem tirgus dalībniekiem (šajā ziņā skat. spriedumus *Allied Corporation* u.c./Komisija, 239/82 un 275/82, EU:C:1984:68, 11. un 12. punkts, kā arī *TMK Europe*, C-143/14, EU:C:2015:236, 18. punkts).

59 Visbeidzot jāatgādina, ka judikatūrā Tiesa ir identificējusi noteiktu kategoriju tirgus dalībnieku, kurus regula, ar ko nosaka antidempinga maksājumus, var skart individuāli, neietekmējot iespēju, ka citi tirgotāji tiek skarti individuāli noteiktu īpašību dēļ, kas tiem ir raksturīgas un kas tos atšķir no visām citām personām (šajā ziņā skat. spriedumus *Extramet Industrie*/Padome, C-358/89, EU:C:1991:214, 16. punkts, un *TMK Europe*, C-143/14, EU:C:2015:236, 22. punkts).

60 Pirmkārt, individuāli skarti var tikt tie attiecīgās preces ražotāji un eksportētāji, kuri tiek vainoti dempingā, izmantojot to komercdarbības datus (spriedums *Valimar*, C-374/12, EU:C:2014:2231, 30. punkts un tajā minētā judikatūra).

61 Otrkārt, tas pats var attiekties uz tiem minētās preces importētājiem, kuru tālākpārdošanas cenas ir tikušas ņemtas vērā eksporta cenas veidošanā un kurus tādējādi skar konstatējumi par dempinga esamību (spriedumi *Nashua Corporation* u.c../Komisija un Padome, C-133/87 un C-150/87, EU:C:1990:115, 15. punkts; *Gestetner Holdings*/Padome un Komisija, C-156/87, EU:C:1990:116, 18. punkts, kā arī *TMK Europe*, C-143/14, EU:C:2015:236, 20. punkts).

62 Treškārt, minētais var attiekties arī uz importētājiem, kuri ir saistīti ar attiecīgās preces eksportētājiem, it īpaši, ja eksporta cena ir tikusi aprēķināta no šo importētāju praktizētās tālākpārdošanas cenas Savienības tirgū, un gadījumā, kad pats antidempinga maksājums ir aprēķināts, izmantojot šīs tālākpārdošanas cenas (spriedumi *Neotype Techmashexport*/Komisija un Padome, C-305/86 un C-160/87, EU:C:1990:295, 19. un 20. punkts, kā arī *TMK Europe*, C-143/14, EU:C:2015:236, 21. punkts).

63 Šajā gadījumā nav strīda par to, ka *Clark* un *Puma* netiek identificētas strīdīgajās regulās kā attiecīgās preces ražotājas vai eksportētājas šī sprieduma 60. punktā minētās judikatūras izpratnē. Turklāt Komisija apsvērumos norādīja, ka, pēc tās domām, *Puma* nav saistītais importētājs šī sprieduma 62. punktā minētās judikatūras izpratnē. No otras puses, no Komisijas rakstveida un mutvārdu apsvērumiem izriet, ka tā uzskata, ka *Clark* un *Puma* raksturo specifisks ekonomiskais modelis, tā saucamais "oriģinālā aprīkojuma ražotāja" [*original equipment manufacturer*] (*OEM*) modelis, proti, tāda uzņēmuma modelis, kas ar savu zīmolu piegādā preces, ko ražo citi uzņēmumi, kas ir apstāklis, kurš tika ņemts vērā apstrīdētajās regulās.

64 Šajā ziņā tā ir taisnība, ka īpašos apstākļos Tiesa jau ir nospriedusi, ņemot vērā šī sprieduma 61. punktā minēto judikatūru, ka tirgotājs, kas ir izvēlējies iepriekš minēto ekonomisko modeli, ir jāuzskata par tādu, kuru regula, ar kuru tiek noteikti antidempinga maksājumi, skar individuāli (šajā ziņā skat. spriedumus *Nashua Corporation* u.c./Komisija un Padome, C-133/87 un C-150/87, EU:C:1990:115, 3. un 17.–20. punkts, kā arī *Gestetner Holdings*/Padome un Komisija, C-156/87, EU:C:1990:116, 3. un 20.–23. punkts).

65 Tomēr šajā gadījumā ir skaidrs, ka pagaidu regulas preambulas 119. un 120. apsvērums un galīgās regulas preambulas 132.–135. apsvērums, uz kuriem Komisija balsta savu argumentāciju, neļauj uzskatīt ne to, ka *Clark* un *Puma* atrodas situācijā, kas līdzīga tai, kāda bija šī sprieduma iepriekšējā punktā minētajos spriedumos, ne tādējādi arī to, ka tās nešaubīgi var tieši prasīt Savienības tiesai atcelt apstrīdētās regulas.

66 Lai gan spriedumos *Nashua Corporation* u.c./Komisija un Padome (C-133/87 un C-150/87, EU:C:1990:115) un *Gestetner Holdings*/Padome un Komisija (C-156/87, EU:C:1990:116) Padome tieši ņēma vērā individuālo situāciju dažiem prasītāju piegādātājiem, kuriem tika noteikts antidempinga maksājums, pagaidu regulas un galīgās regulas preambulas apsvērumos, kas minēti šī sprieduma iepriekšējā punktā, nav minēts neviens konkrēts tirgotājs un ir daļēja atsauce uz secinājumiem saistībā ar Brazīlijas uzņēmumiem.

67 Otrkārt, Padome un Komisija uzskata, ka *Clark* un *Puma* nedrīkst tikt atzītas tiesības atsaukties uz strīdīgo regulu spēkā neesamību tādu prasību ietvaros, kādas tika celtas iesniedzējtiesās, jo tām bija tiesības saskaņā ar Regulas Nr. 384/96 11. panta 8. punktu pieprasīt atmaksāt samaksātos antidempinga maksājumus, bet tās šīs tiesības neizmantoja šim nolūkam noteiktajā sešu mēnešu termiņā.

68 Tomēr šajā ziņā vispirms jākonstatē, ka ne Regulas Nr. 384/96 11. panta 8. punkta, ne Muitas kodeksa 236. panta formulējums, uz kuru balstījās *Clark* un *Puma*, iesniedzot pieteikumus [par atmaksu], kas ir šo lietu pamatā, neparedz pat vismazāko tekstuālo pamatu, kas ļautu domāt, ka importētājiem, kas nav atsaukušies uz Regulas Nr. 384/96 11. panta 8. punktā paredzēto procedūru šim nolūkam noteiktajā termiņā, nebūtu vai vairs nebūtu tiesības lūgt piemērot ar Muitas kodeksa 236. pantu paredzēto procedūru.

69 Turpinājumā jānorāda, kā to apgalvo ģenerāladvokāts secinājumu 53. un 54. punktā, ka procedūrai, kas ieviesta ar Regulas Nr. 384/96 11. panta 8. punktu, nav tāds pats mērķis kā procedūrai, kas paredzēta Muitas kodeksa 236. pantā. Procedūras, kuru nosaka Regulas Nr. 384/96 11. panta 8. punkts, mērķis ir atļaut importētājiem, kuri ir samaksājuši antidempinga maksājumus, prasīt Komisijai tos atmaksāt ar kompetento valsts iestāžu starpniecību, ja ir pierādīts, ka dempinga starpība, uz kuru pamatojoties tika veikti šie maksājumi, ir likvidēta vai samazināta līdz līmenim, kas ir zemāks par spēkā esošā maksājuma līmeni. Šīs procedūras ietvaros importētāji neapstrīd noteikto antidempinga maksājumu likumību, bet atsaucas uz izmaiņām situācijā, kam ir tieša ietekme uz sākotnēji noteikto dempinga starpību. Tomēr šī Muitas kodeksa 236. pantā noteiktā procedūra ļauj minētajiem importētājiem prasīt atmaksāt samaksātos ievedmuitas vai izvedmuitas maksājumus, ja tiek konstatēts, ka šo maksājumu veikšanas brīdī tie saskaņā ar likumu nebija jāveic.

70 Visbeidzot šo divu procedūru shēma būtiski atšķiras. Jo īpaši procedūra, kas ieviesta ar Regulas Nr. 384/96 11. panta 8. punktu, ietilpst Komisijas kompetencē, un to var piemērot tikai sešus mēnešus no dienas, kad kompetentās iestādes pienācīgi ir noteikušas iekasējamo maksājumu galīgo summu, savukārt Muitas kodeksa 236. pantā noteiktā procedūra ietilpst valsts muitas iestāžu kompetencē, un tā var tikt sākta trīs gadu laikā no dienas, kurā šo maksājumu summa ir tikusi paziņota parādniekam.

71 Treškārt, Padome un Komisija apgalvo, ka *Clark* un *Puma* nedrīkst tikt dota iespēja atsaukties tādas iebildes par spēkā neesamību ietvaros, kāda tika iesniegta šajā lietā attiecībā pret strīdīgajām regulām uz Regulas Nr. 384/96 normu par pieteikumiem par tirgus ekonomikas režīma vai individuāla režīma piemērošanu pārkāpumu. Tas ļautu importētājiem atsaukties uz subjektīva rakstura tiesībām, ko nosaka šī regula par labu tikai un vienīgi tiem ražotājiem un eksportētājiem, uz kuriem attiecas antidempinga izmeklēšana.

72 Šādai argumentācijai nav nozīmes šajā kontekstā. Situācijā, kādā atrodas *Clark* un *Puma*, nav personas, kas vēlas, lai Savienības tiesa atceļ regulu, ar kuru ieviests antidempinga maksājums, bet ir personas, kas valsts tiesā atsaucas uz šādas regulas spēkā neesamību prasībā, kura celta par valsts pasākumu, kas pieņemts, pamatojoties uz šo aktu, ko šī persona acīmredzami nebūtu tiesīga apstrīdēt Savienības tiesā.

73 Kā to norāda ģenerāladvokāts secinājumu 59. punktā, tādiem importētājiem kā *Clark* un *Puma*, kas ir samaksājuši antidempinga maksājumu, ir skaidra interese un tiesības apgalvot tādas prasības kā pamatlietā ietvaros, ka regulas, kas nosaka šo maksājumu, nav spēkā, pamatojoties uz to, ka minētais maksājums tika noteikts, Komisijai iepriekš nelemjot saskaņā ar Regulas Nr. 384/96 normām par pieteikumiem iegūt sabiedrības, kas darbojas tirgus ekonomikas režīmā, statusu vai piemērot

individuālu režīmu, kuru bija iesnieguši attiecīgo preču ražotāji vai eksportētāji. Šo pieteikumu neņemšana vērā var negatīvi ietekmēt antidempinga maksājumu, kas procedūras beigās tiks uzlikts attiecīgo tirgus dalībnieku precēm (šajā ziņā skat. spriedumus *Brosmann Footwear (HK)* u.c./Padome, C-249/10 P, EU:C:2012:53, 42. punkts, un *Zhejiang Aokang Shoes*/Padome, C-247/10 P, EU:C:2012:710, 36. punkts).

74 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, ir jāsecina, ka *Clark* un *Puma* ir jāuzskata par uzņēmumiem, kuriem ir tiesības iesniedzējtiesās norādīt uz strīdīgo regulu spēkā neesamību, kas nozīmē, ka šajā ziņā uzdotie prejudiciālie jautājumi ir pieņemami.

Par jautājumiem, kas attiecas uz galīgās regulas spēkā esamību

75 Ar pirmo līdz sesto jautājumu lietā C-659/13, kā arī ar pirmo jautājumu un otrā jautājuma a) daļu lietā C-34/14, kas ir jāapskata kopā, abas iesniedzējtiesas vaicā, vai galīgā regula dažādu iemeslu dēļ pārkāpj LESD 296. pantu, kā arī Regulas Nr. 384/96 2. panta 7. punkta b) apakšpunktu, 2. panta 7. punkta c) apakšpunktu, 3. panta 1., 2. un 5.–7. punktu, 4. panta 1. punktu, 5. panta 4. punktu, 9. panta 5. punktu, 9. panta 6. punktu vai 17. pantu, kas ir jāapskata atsevišķi vienu un kopā citu šo pantu un noteikumu gadījumā.

Sākotnējie apsvērumi

76 Vispirms jākonstatē, pirmkārt, ka daži no iemesliem, kas ir pamudinājuši iesniedzējtiesu lietā C-659/13 jautāt, vai galīgā regula nav spēkā, attiecas uz Komisijas izmeklēšanu, kuras rezultātā tika pieņemta minētā regula (pirmais līdz ceturtais jautājums). Citi iemesli ir saistīti ar šo regulu pašu par sevi (piektais un sestais jautājums). Attiecīgā regula ir Padomes akts. Turklāt šī regula būtībā apstiprināja gan metodiskās un procesuālās izvēles, kādas savas izmeklēšanas gaitā izdarīja Komisija, gan arī vērtējumus un secinājumiem, kādus šī iestāde izdarīja pagaidu regulā.

77 Šādos apstākļos ir jāuzskata, ka ar visiem šiem jautājumiem minētā iesniedzējtiesa vaicā ne tikai par Komisijas rīcību, kāda skaidri izriet no minētajiem jautājumiem, bet arī Padomes rīcību. Turklāt tāpat ir jāsaprot jautājumi, kas uzdoti lietā C-34/14. Lai gan šo jautājumu formulējums skaidri neparāda dažādos spēkā neesamības pamatus, par kuriem vaicā iesniedzējtiesa, tās lēmums par prejudiciālo jautājumu uzdošanu ļauj konstatēt, ka daži no šiem pamatiem attiecas arī uz Komisijas izmeklēšanu, un citi – uz secinājumiem, kādus no tiem galīgajā regulā izdarīja Padome.

78 Turpinājumā lietā C-34/14 iesniedzējtiesa arī vaicā pirmā jautājuma un otrā jautājuma a) daļas ietvaros par termiņa pagarināšanas regulas spēkā esamību. No iesniedzējtiesas lēmuma izriet, ka tā šajā ziņā nav izvirzījusi nevienu citu iespējamo spēkā neesamības iemeslu, izņemot tos, kas liek apšaubīt galīgās regulas spēkā esamību.

79 Šādos apstākļos ir jāuzskata, ka tikai, ciktāl jautājumu, kas saistīti ar galīgo regulu, izvērtēšana liek secināt, ka minētā regula ir pilnībā vai daļēji spēkā neesoša, pagarināšanas regulu vajadzības gadījumā varēs uzskatīt par spēkā neesošu tādā pašā apjomā.

80 Visbeidzot lietā C-34/14 iesniedzējtiesa jautājumu par galīgās regulas spēkā esamību ietvaros atsaucas, pirmkārt, uz PTO Antidempinga nolīgumu un, otrkārt, uz SIP noteiktiem lēmumiem un rekomendācijām, kas, pēc tās domām, varētu ietekmēt minētās regulas spēkā esamību.

81 Šādos apstākļos vispirms ir jānosaka, vai uz šo nolīgumu un šiem SIP lēmumiem un rekomendācijām var atsaukties šajā lietā, un līdz ar to, vai galīgās regulas spēkā esamību ir jāizvērtē to kontekstā.

82 Pirmkārt, no LESD 216. panta 2. punkta izriet, ka Savienības noslēgtie starptautiskie nolīgumi ir saistoši tās iestādēm un tāpēc tiem ir prioritāte attiecībā pret iestāžu pieņemtajiem tiesību aktiem (spriedums *Intertanko* u.c., C-308/06, EU:C:2008:312, 42. punkts un tajā minētā judikatūra).

83 Šajā gadījumā, tā kā Savienība ir pievienojusies PTO Antidempinga nolīgumam, šis nolīgums ir faktiski saistošs tās iestādēm.

84 Otrkārt, no pastāvīgās judikatūras izriet, ka, lai pamatotu prasību atcelt Savienības atvasināto tiesību aktu vai arī iebildi par šāda akta prettiesiskumu, vai prasību par zaudējumu atlīdzību, uz starptautiskā nolīguma, kura līgumslēdzēja puse ir Savienība, noteikumiem var atsaukties tikai ar nosacījumiem, ka, pirmkārt, tas nav pretrunā šī nolīguma būtībai un sistēmai un, otrkārt, ka šī nolīguma noteikumi to satura ziņā šķiet beznosacījuma un pietiekami precīzi (šajā ziņā skat. spriedumus *Intertanko* u.c., C-308/06, EU:C:2008:312, 43. un 45. punkts, kā arī *FIAMM* u.c./Padome un Komisija, C-120/06 P un C-121/06 P, EU:C:2008:476, 110. un 120. punkts).

85 Tiesa attiecībā uz PTO līgumiem ir vairākkārt atzinusi, ka, ņemot vērā to raksturu un sistēmu, tie principā nav pieskaitāmi normām, uz kurām pamatojoties varētu tikt pārbaudīts Savienības iestāžu tiesību aktu tiesiskums (šajā ziņā skat. spriedumus Portugāle/Padome, C-149/96, EU:C:1999:574, 47. punkts, un Komisija/*Rusal Armenal*, C-21/14 P, EU:C:2015:494, 38. punkts).

86 Tiesa norādīja, ka, ja tiktu atzīts, ka uzdevums nodrošināt Savienības tiesību atbilstību PTO nolīgumiem ir tiešs Savienības tiesas pienākums, Savienības likumdošanas vai izpildvaras iestādēm tiktu liegta rīcības brīvība, kas ir līdzīgām Savienības tirdzniecības partneru iestādēm. Ir skaidrs, ka dažas līgumslēdzējas puses, kuras ir Savienības nozīmīgākās tirdzniecības partneres, ņemot vērā PTO nolīgumu priekšmetu un mērķi, ir tieši izdarījušas secinājumus, ka šie līgumi nav to normu vidū, attiecībā uz kurām to tiesu iestādes pārbauda savu valsts tiesību normu likumību. Ja tiktu pieļauts, ka nav šādas savstarpējības, pastāvētu risks izjaukt līdzsvaru PTO nolīgumu piemērošanā (spriedumi Portugāle/Padome, C-149/96, EU:C:1999:574, 43.–46. punkts, un Komisija/*Rusal Armenal*, C-21/14 P, EU:C:2015:494, 39. punkts).

87 Tomēr divās izņēmuma situācijās Tiesa ir atzinusi, ka attiecīgajā gadījumā Savienības tiesa pārbauda Savienības tiesību akta vai aktu, kas pieņemti tā piemērošanai attiecībā uz PTO līgumiem, tiesiskumu. Runa ir, pirmkārt, par situāciju, kad Savienība ir vēlējusies izpildīt īpašu pienākumu, ko tā ir uzņēmusies šo nolīgumu ietvaros, un, otrkārt, par gadījumu, kad attiecīgajā Savienības tiesību aktā ir tieša atsauce uz precīziem šo nolīgumu noteikumiem (šajā ziņā skat. spriedumu Komisija/*Rusal Armenal*, C-21/14 P, EU:C:2015:494, 40. un 41. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

88 Līdz ar to ir jānoskaidro, kāda ir situācija šajā gadījumā.

89 Šajā ziņā vispirms jākonstatē, ka ne Regulas Nr. 384/96 9. panta 5. punkta otrajā daļā, uz kuru attiecas iesniedzējtiesas jautājumi lietā C-34/14, ne turklāt arī kādā citā šīs regulas pantā nav atsauces uz konkrētu šo nolīgumu normu.

90 Turklāt, kaut arī tā ir taisnība, ka Regulas Nr. 384/96 preambulas 5. apsvērumā ir noteikts, ka PTO Antidempinga nolīguma normas "pēc iespējas" ir jāievieš Savienības tiesībās, šī norāde ir jāsaprot tādējādi, ka pat tad, ja Savienības likumdevējs, pieņemot Regulu Nr. 384/96, bija iecerējis ņemt vērā Antidempinga nolīgumu, tas tomēr nav paudis vēlmi transponēt regulā katru no šīm normām (spriedums Komisija/*Rusal Armenal*, C-21/14 P, EU:C:2015:494, 52. punkts).

91 It īpaši Tiesa jau ir norādījusi, ka Regulas Nr. 384/96 2. panta 7. punkts ir Savienības likumdevēja gribas izpausme pieņemt Savienības tiesību sistēmai atbilstošu pieeju, ieviešot speciālu režīmu ar specializētām normām attiecībā uz normālās vērtības aprēķināšanu saistībā ar importu no valstīm, kurās nav tirgus ekonomikas (šajā ziņā skat. spriedumu Komisija/*Rusal Armenal*, C-21/14 P,

EU:C:2015:494, 47.–50. punkts un 53. punkts). Regulas Nr. 384/96 9. panta 5. punkta otrajā daļā ir atsauce uz šīs regulas 2. panta 7. punktu, un šī minētā otrā daļa ir uzskatāma par režīma, kas ar to ieviests, neatņemamu sastāvdaļu.

92 Tāpēc jāsecina, ka uz PTO Antidempinga nolīgumu nevar atsaukties, lai apstrīdētu galīgās regulas tiesiskumu.

93 Treškārt, ir jānosaka, vai šis secinājums varētu apšaubīt abus SIP ziņojumus, uz kuriem atsaucas iesniedzējtiesa. Pirmais no šiem ziņojumiem attiecas uz lietu "Eiropas Kopienas – Galīgie antidempinga pasākumi attiecībā uz dažiem dzelzs vai tērauda savienotājelementiem no Ķīnas (WT/DS397/R)", kā minēts šī sprieduma 20. punktā. Otrais no šiem ziņojumiem, kurā ir pārņemti daži punkti pēc būtības no pirmā ziņojuma, attiecas uz lietu "Eiropas Savienība – Antidempinga pasākumi attiecībā uz noteiktiem apaviem no Ķīnas (WT/DS405/R)" un tostarp uz apstrīdēto regulu saderību ar PTO nolīgumiem

94 Šajā ziņā no judikatūras izriet, ka, ņemot vērā strīdu izšķiršanas sistēmas, kas izveidota ar PTO nolīgumiem, raksturu un loģiku un tās ievērojamo nozīmi attiecībā uz sarunām starp līgumslēdzējām pusēm, Savienības tiesa katrā ziņā nevar kontrolēt Savienības aktu likumību vai pamatotību PTO noteikumu gaismā, kamēr nav pagājis saprātīgs laika periods, kas piešķirts Eiropas Savienībai, lai izpildītu SIP lēmumus un rekomendācijas, ar kurām konstatēta nesaderība ar šiem noteikumiem, citādi šī laika perioda noteikšanai nebūtu jēgas (šajā ziņā skat. spriedumus *Biret International*/Padome, C-93/02 P, EU:C:2003:517, 62. punkts, kā arī *X* un *X BV*, C-319/10 un C-320/10, EU:C:2011:720, 41. punkts).

95 Turklāt tas vien, ka šis termiņš ir beidzies, nenozīmē, ka Eiropas Savienība ir izsmēlusi visas iespējas, kādas paredzētas minētajā strīdu izšķiršanas sistēmā, lai atrastu risinājumu strīdā starp Savienību un citām pusēm. Šādos apstākļos prasība Savienības tiesai pārskatīt likumību vai spēkā esamību attiecīgajiem Savienības aktiem PTO noteikumu un SIP lēmumu un rekomendāciju, kuriem nav nodrošināta atbilstība, gaismā tikai tāpēc vien, ka ir beidzies termiņš, varētu vājināt Savienības nostāju tās mēģinājumā panākt risinājumu, kas ir saskaņā gan ar PTO noteikumiem un gan abpusēji pieņemams strīdā iesaistītajām pusēm (šajā ziņā skat. spriedumus *Van Parys*, C-377/02, EU:C:2005:121, 51. un 54. punkts; *FIAMM* u.c./Padome un Komisija, C-120/06 P un C-121/06 P, EU:C:2008:476, 117. punkts un 125.–130. punkts, kā arī *X* un *X BV*, C-319/10 un C-320/10, EU:C:2011:720, 36. un 37. punkts).

96 Tāpēc, pat pēc tam, kad šis termiņš ir beidzies, persona nevar atsaukties uz šādiem SIP lēmumiem un rekomendācijām, lai nodrošinātu Savienības iestāžu rīcības likumības vai spēkā esamības kontroli, vismaz ārpus tām situācijām, kad pēc šiem lēmumiem un rekomendācijām Savienība ir paredzējusi uzņemties īpašu pienākumu (šajā ziņā skat. spriedumus *Van Parys*, C-377/02, EU:C:2005:121, 40. un 41. punkts; *Ikea Wholesale*, C-351/04, EU:C:2007:547, 30.–35. punkts, kā arī *X* un *X BV*, C-319/10 un C-320/10, EU:C:2011:720, 37. punkts).

97 Šajā gadījumā, pirmkārt, ar ziņojumu, kas attiecas uz lietu "Eiropas Savienība – Antidempinga pasākumi attiecībā uz noteiktiem apaviem no Ķīnas (WT/DS405/R)", SIP, protams, nolēma, ka dažas no Regulas Nr. 384/96 9. panta 5. punkta normām nebija saderīgas ar dažiem PTO noteikumiem gan "kā tādas", gan "kā tādas, kas piemērotas", strīdīgajās regulās. Tomēr SIP tikai ieteica, lai Savienība nodrošina, ka Regula Nr. 1225/2009, kas pa to laiku bija atcelta un aizstāta ar šo regulu, atbilst šīm normām. Tādējādi SIP neizteica nekādu konkrētu rekomendāciju attiecībā uz apstrīdētajām regulām.

98 Otrkārt, nekas neļauj uzskatīt, ka Savienības likumdevējs ir vēlējies uzņemties konkrētu pienākumu attiecībā uz strīdīgajām regulām pēc minētā ziņojuma vai SIP ziņojuma attiecībā uz lietu "Eiropas Kopienas – Galīgie antidempinga pasākumi attiecībā uz dažiem dzelzs vai tērauda stiprinājumiem no

Ķīnas (WT/DS397/R)", ar kuru SIP jau bija secinājusi Regulas Nr. 384/96 9. panta 5. punkta nesaderību ar PTO noteikumiem tā paša iemesla dēļ un bija ieteikusi nodrošināt šīs normas saderīgumu.

99 Regulas Nr. 765/2012 preambulas 5. un 6. apsvērumā paužot savu "vēlmi īstenot" šos SIP lēmumus un rekomendācijas, "ievērojot PTO ietvaros noteiktās saistības", Savienības likumdevējs nolēma, ka šim nolūkam izdarītais grozījums Regulā Nr. 1225/2009 attiektos tikai uz tām izmeklēšanām, kas uzsāktas saskaņā ar šo regulu un pēc Regulas Nr. 765/2012 stāšanās spēkā, kā tas izriet no šīs regulas 2. panta. Tādējādi likumdevējs nav paredzējis, ka šāds grozījums attiecas uz tādu izmeklēšanu, kas, pamatojoties uz Regulu Nr. 384/96, uzsākta pirms Regulas Nr. 765/2012 stāšanās spēkā un kāda ir apstrīdēto regulu pieņemšanas pamatā.

100 No visa iepriekš minētā izriet, ka šajās lietās nevar atsaukties ne uz PTO Antidempinga nolīgumu, ne uz šī sprieduma 93. punktā minētajiem diviem ziņojumiem un ka līdz ar to galīgās regulas spēkā esamība nedrīkst tikt izvērtēta to gaismā.

Par galīgās regulas spēkā esamību, ņemot vērā Regulas Nr. 384/96 2. panta 7. punkta b) apakšpunktu

101 Ar pirmajā jautājumā lietā C-659/13, kā arī būtībā ar pirmo jautājumu un otrā jautājuma a) daļu lietā C-34/14 iesniedzējtiesas jautā, vai galīgā regula nav spēkā, ciktāl tā, viņuprāt, pārkāpj Regulas Nr. 384/96 2. panta 7. punkta b) apakšpunktu, ņemot vērā, ka Padome un Komisija nav pieņēmušas lēmumus par pieteikumiem iegūt sabiedrības, kas darbojas tirgus ekonomikas režīmā, statusu, kurus iesniedza Ķīnas un Vjetnamas ražotāji un eksportētāji, kuri netika atlasīti saskaņā ar šīs regulas 17. pantu.

102 Šajā gadījumā galīgās regulas izvērtēšana lika izdarīt trīs secinājumus. Pirmkārt, daži Ķīnas un Vjetnamas ražotāji un eksportētāji, uz kuriem attiecas izmeklēšana, kuras beigās tika pieņemta galīgā regula, prasīja piešķirt sabiedrības, kas darbojas tirgus ekonomikas režīmā, statusu, pamatojoties uz Regulas Nr. 384/96 2. panta 7. punkta b) apakšpunktu. Otrkārt, Komisija ir nolēmusi izmantot iespēju izmeklēšanas laikā iegūt paraugus, pamatojoties uz minētās regulas 17. pantu, ņemot vērā attiecīgo tirgus dalībnieku lielo skaitu. Treškārt, Komisija, kuras nostāju šajā jautājumā apstiprināja Padome, nolēma, ņemot vērā norādi uz paraugu ņemšanas tehniku un tai iesniegto lielo skaitu pieteikumu iegūt sabiedrības, kas darbojas tirgus ekonomikas režīmā, statusu, izskatīt atlasīto Ķīnas un Vjetnamas ražotāju un eksportētāju pieteikumus un neizskatīt ražotāju un eksportētāju, kas netika atlasīti, pieteikumus.

103 Ņemot vērā šos secinājumus un ņemot vērā attiecīgo judikatūru, ir jānoskaidro, vai procedūra, kuras rezultātā tika pieņemtas apstrīdētās regulas, atbilst Regulas Nr. 384/96 2. panta 7. punkta b) apakšpunktam.

104 Šajā ziņā vispirms jānorāda, ka Regulas Nr. 384/96 17. panta 1. punktā ir paredzēts, ka gadījumos, kad tirgus dalībnieku, uz kuriem attiecas antidempinga izmeklēšana, skaits ir ievērojams, šī izmeklēšana var tikt ierobežota ar pieņemamu pušu skaitu, izmantojot statistiski reprezentatīvus paraugus. Saskaņā ar šī panta 2. punktu Komisijai ir jāpieņem galīgais lēmums par pusēm, kādas izvēlēties šādā atlasē. Saskaņā ar minētā panta 3. punktu individuālā dempinga starpība tomēr ir jāaprēķina attiecībā uz katru eksportētāju vai ražotāju, kas nav ticis atlasīts un kas ir iesniedzis pieteikumu, izņemot gadījumus, kad to skaits ir tik liels, ka individuālas pārbaudes nesamērīgi apgrūtinātu uzdevuma veikšanu un liegtu pabeigt izmeklēšanu saprātīgā laikā.

105 Turpinājumā Regulas Nr. 384/96 2. panta 1. punktā ir paredzēta pamatnorma, saskaņā ar kuru preces normālās vērtības noteikšana, kas ir viens no svarīgākajiem posmiem, kam ir jāļauj noteikt, vai, iespējams, pastāv dempings, parasti ir jāveic, pamatojoties uz cenām, kādas, veicot parastas tirdzniecības operācijas, eksportētājvalstī ir maksājuši vai maksās neatkarīgie pircēji (šajā ziņā skat. spriedumu *GLS*, C-338/10, EU:C:2012:158, 19. punkts).

106 Tomēr importa no valstīm, kurās nav tirgus ekonomika, gadījumā Regulas Nr. 384/96 2. panta 7. punkta a) apakšpunktā ir noteikts, ka, atkāpjoties no pamatnormas, kas minēta šī sprieduma iepriekšējā punktā, normālo vērtību principā nosaka, pamatojoties uz cenu vai salikto vērtību kādā trešajā valstī ar tirgus ekonomiku. Šīs tiesību normas mērķis ir nepieļaut valstīs, kurās nav tirgus ekonomikas, esošo cenu un izmaksu ņemšanu vērā, jo šie parametri nav parasts tirgū darbojošos spēku rezultāts (spriedumi *GLS*, C-338/10, EU:C:2012:158, 20. punkts, un Padome/*Zhejiang Xinan Chemical Industrial Group*, C-337/09 P, EU:C:2012:471, 66. punkts).

107 Turklāt attiecībā uz importu tostarp no Ķīnas, Vjetnamas un jebkuras valsts, kurā nav tirgus ekonomikas un kas ir PTO dalībvalsts antidempinga izmeklēšanas uzsākšanas dienā, Regulas Nr. 384/96 2. panta 7. punkta b) apakšpunktā ir paredzēts, ka normālo vērtību nosaka saskaņā ar šīs regulas 2. panta 1.–6. punktu, ja ir pierādīts, pamatojoties uz pienācīgi argumentētiem iesniegumiem, ko iesniedz viens vai vairāki ražotāji, kas reģistrēti šajās valstīs un uz kuriem attiecas izmeklēšana, ka attiecībā uz šo vai šiem ražotājiem prevalē tirgus ekonomikas nosacījumi.

108 Kā tas izriet no dažādām regulām, uz kurām ir balstīts Regulas Nr. 384/96 2. panta 7. punkta b) apakšpunkts, šīs normas mērķis ir ļaut ražotājiem, uz kuriem attiecas tirgus ekonomikas nosacījumi un kuri darbojas attiecīgajās valstīs, iegūt statusu, kas atbilst to individuālai situācijai, nevis kopējai situācijai valstī, kurā tie veic uzņēmējdarbību (šajā ziņā skat. spriedumus Padome/*Zhejiang Xinan Chemical Industrial Group*, C-337/09 P, EU:C:2012:471, 67.–69. punkts, un Komisija/*Rusal Armenal*, C-21/14 P, EU:C:2015:494, 49. punkts).

109 Šajā ziņā Tiesa ir atzinusi, ka, ja Padomei un Komisijai ir iesniegti pieteikumi saskaņā ar Regulas Nr. 384/96 2. panta 7. punkta b) un c) apakšpunktu, tad tām jānovērtē, vai attiecīgo ražotāju sniegtie pierādījumi ir pietiekami, lai pierādītu, ka ir izpildīti prasītie kritēriji (šajā ziņā skat. spriedumu Padome/*Zhejiang Xinan Chemical Industrial Group*, C-337/09 P, EU:C:2012:471, 70. un 107. punkts).

110 Turklāt Padomei un Komisijai ir pienākums izskatīt pieteikumu iegūt sabiedrības, kas darbojas tirgus ekonomikas režīmā, statusu, ko ir iesniedzis ikviens ražotājs, kas ir reģistrēts valstī, kurā nav tirgus ekonomikas un kas ir PTO dalībvalsts antidempinga izmeklēšanas uzsākšanas brīdī, ieskaitot situācijas, kad tās izmanto atlasīšanas tehniku, kas paredzēta Regulas Nr. 384/96 17. pantā (šajā ziņā skat. spriedumus *Brosmann Footwear (HK)* u.c./Padome, C-249/10 P, EU:C:2012:53, 32. punkts un 36.–38. punkts, kā arī *Zhejiang Aokang Shoes*/Padome, C-247/10 P, EU:C:2012:710, 24., 29., 30. un 32. punkts).

111 Visbeidzot Tiesa ir lēmusi, ka šī pienākuma neievērošanas sekas ir tādas, ka regula, ar ko Padome piemēroja antidempinga maksājumus, izmeklēšanas beigās ir prettiesiska, ciktāl tā uzliek galīgos antidempinga maksājumus un galīgi iekasē pagaidu antidempinga maksājumus par attiecīgo ražotāju precēm (šajā ziņā skat. spriedumus *Brosmann Footwear (HK)* u.c../Padome, C-249/10 P, EU:C:2012:53, 43. punkts, un *Zhejiang Aokang Shoes*/Padome, C-247/10 P, EU:C:2012:710, 37. punkts).

112 No minētā izriet, ka fakts, ka Padome un Komisija neizskatīja pieteikumus par sabiedrības, kas darbojas tirgus ekonomikas režīmā, statusa iegūšanu, ko bija iesnieguši Ķīnas un Vjetnamas ražotāji un eksportētāji, kas netika atlasīti saskaņā ar Regulas Nr. 384/96 17. pantu, ir uzskatāms par šīs regulas 2. panta 7. punkta b) apakšpunkta pārkāpumu. Tāpēc galīgā regula šajā ziņā ir jāatzīst par spēkā neesošu.

Par galīgās regulas spēkā esamību, ņemot vērā Regulas Nr. 384/96 9. panta 5. punktu

113 Ar pirmo jautājumu lietā C-659/13 iesniedzējtiesa arī jautā, vai galīgā regula ir spēkā neesoša, ciktāl tā pārkāpj Regulas Nr. 384/96 9. panta 5. punktu, ņemot vērā, ka Padome un Komisija nav pieņēmušas lēmumus par pieteikumiem piemērot individuālu režīmu, ko bija iesnieguši Ķīnas un Vjetnamas ražotāji un eksportētāji, kas netika atlasīti saskaņā ar šīs regulas 17. pantu.

114 Galīgās regulas izvērtēšana lika konstatēt, ka, kamēr daži Ķīnas un Vjetnamas ražotāji un eksportētāji, uz kuriem attiecas izmeklēšana, kuras beigās tika pieņemta galīgā regula, prasīja piemērot individuālu režīmu, pamatojoties uz Regulas Nr. 384/96 9. panta 5. punktu, Komisija, kuras nostāju šajā jautājumā apstiprināja Padome, nolēma tādā pašā veidā un tādu pašu iemeslu dēļ kā attiecībā uz pieteikumiem iegūt sabiedrības, kas darbojas tirgus ekonomikas režīmā, statusu, lemt vienīgi par tiem pieteikumiem piemērot individuālu režīmu, kurus bija iesnieguši ražotāji un eksportētāji, kas tika atlasīti saskaņā ar minētās regulas 17. pantu.

115 Šādos apstākļos ir jāpārbauda, vai, šādi rīkojoties, Padome un Komisija pārkāpa Regulas Nr. 384/96 9. panta 5. punktu.

116 Šīs normas pārbaude lika izdarīt vairākus konstatējumus.

117 Pirmkārt, no tās teksta izriet, ka antidempinga maksājumi, kurus ieviesa Padome vai Komisija, ir jānosaka atbilstošai summai katrā atsevišķā gadījumā un jāpiemēro nediskriminējoši katram tādas preces piegādātājam, kuras tiek importētas par dempinga cenām un rada zaudējumus neatkarīgi no izcelsmes.

118 Turpinot no šīs normas izriet, ka Padomei un Komisijai, kad tās pieņem regulu, ar ko piemēro antidempinga maksājumus, principā ir pienākums precizēt šajā regulā piemērojamā antidempinga maksājuma summu katram piegādātājam, uz kuru šī regula attiecas, izņemot gadījumus, kad individuāla attieksme ir neiespējama.

119 Tomēr Regulas Nr. 384/96 9. panta 5. punkta pirmā daļa ir atkāpe no šī principa situācijā, kas minēta šīs regulas 2. panta 7. punkta a) apakšpunktā, ja Padome vai Komisija pieņem regulu, ar kuru uzliek antidempinga maksājumus importam no konkrēta avota, proti, no valsts, kurā nav tirgus ekonomikas. Šādā situācijā Savienības likumdevējs ir paredzējis atšķirīgu "vispārēju normu", saskaņā ar kuru tas ir gan nepieciešams, gan pietiekams, ka regulā, kuru pieņēmusi Padome vai Komisija, ir precizēta antidempinga maksājuma, kāds noteikts attiecīgās piegādes valsts līmenī, summa.

120 Neņemot vērā minēto, Regulas Nr. 384/96 9. panta 5. punkta otrajā daļā ir paredzēts, ka individuāls antidempinga maksājums tiek noteikts piegādātājiem, kas reģistrēti valstī, kurā nav tirgus ekonomikas, ja viņiem turklāt ir eksportētāja statuss un ja tie pierāda, pamatojoties uz pienācīgi argumentētiem pieteikumiem, ka atbilst kritērijiem, kas pamato šādu atsevišķu režīmu. Šis individuāla antidempinga maksājums tiem tiks piemērota tā antidempinga maksājuma vietā, kas ir noteikts valsts mērogā un kas tiem būtu piemērojams šāda pieteikuma neesamības gadījumā.

121 Šajā ziņā jānorāda, ka, lai gan lasot šo normu franču valodā, tā norāda uz to, ka Padomei un Komisijai ir tiesības piemērot individuālu maksājumu tikai tad, ja ir izpildīti minētajā normā izklāstītie nosacījumi, no šīs pašas normas citu valodu versijām, it īpaši no vācu, angļu, dāņu un itāļu valodas versijām, izriet, ka šīm iestādēm patiešām ir pienākums piemērot individuālu maksājumu šādā situācijā.

122 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru ar nepieciešamību vienveidīgi piemērot un līdz ar to interpretēt Savienības tiesību aktu nav pieļauts ņemt vērā tikai vienu no valodas redakcijām atsevišķi, bet ar to tiek prasīts, lai [akts] tiktu interpretēts, pamatojoties gan uz tā autora faktisko nolūku, gan arī uz mērķi, ko tas vēlas sasniegt, ņemot vērā esošās redakcijas visās valodās (spriedums *X*, C-486/12, EU:C:2013:836, 19. punkts un tajā minētā judikatūra).

123 Tādējādi Padomei un Komisijai principā ir pienākums izskatīt tām iesniegtos pieteikumus par individuālu attieksmi, pamatojoties uz Regulas Nr. 384/96 9. panta 5. punkta otro daļu, un lemt par šiem pieteikumiem, tāpat kā tām ir jāizskata pieteikumi par sabiedrības, kas darbojas tirgus režīmā, statusa iegūšanu, kā tas ir norādīts šī sprieduma 110. punktā.

124 Ņemot vērā iepriekš minēto, šie dažādie faktori, kas izriet no Regulas Nr. 384/96 9. panta 5. punkta formulējuma, neļauj atbildēt uz jautājumu par to, vai tostarp minētajām iestādēm var tikt noteikts šāds pienākums gadījumā, ja tās izmanto atlases tehniku. Tāpēc šī norma ir jāinterpretē, ņemot vērā ne tikai tās tekstu, bet arī tās kontekstu un tiesiskā regulējuma, kurā šī norma ir ietverta, izvirzītos mērķus (šajā ziņā skat. spriedumu *VEMW* u.c., C-17/03, EU:C:2005:362, 41. punkts un tajā minētā judikatūra). Šajā ziņā it īpaši ir jāizvērtē pastāvošā saikne starp, pirmkārt, minēto normu un, otrkārt, Regulas Nr. 384/96 17. pantu, kurā ir paredzēta šī atlases tehnika.

125 Šajā ziņā vispirms ir jākonstatē, ka Regulas Nr. 384/96 9. panta 5. punktā nav skaidras norādes, kas paredz šīs regulas 17. panta piemērošanu tās normu ietvaros.

126 Šī 9. panta 5. punkta formulējums atšķiras no Regulas Nr. 384/96 9. panta 6. punkta formulējuma, kurā ir iekļauta šāda skaidra norāde.

127 Šī pastāvošā atšķirība starp, pirmkārt, Regulas Nr. 384/96 9. panta 5. punktu un, otrkārt, šīs regulas 9. panta 6. punktu var būt faktors, kas attaisno interpretēt minētās regulas 9. panta 5. punktu tādējādi, ka tā ietvaros un pretēji šī 9. panta 6. punktam Regulas Nr. 384/96 17. pantam nav nozīmes.

128 Šādu interpretāciju apstiprina Regulas Nr. 384/96 9. panta 5. punkta konteksts un jo īpaši šīs regulas 17. panta 3. punkts, kā arī tiesiskā regulējuma, kādā ietilpst šīs normas, mērķi.

129 Lai gan Regulas Nr. 384/96 17. panta 3. punkts ir paredzēts, jo īpaši, lai novērstu to, ka individuālo dempinga starpību aprēķināšana rada pārmērīgu administratīvo slogu Padomei un Komisijai, tā mērķis nav samazināt vai novērst administratīvo slogu, kas varētu rasties tām institūcijām, kurām ir iesniegti pieteikumi saskaņā ar minētās regulas 9. panta 5. punkta otro daļu, un šī pārbaude nenozīmē, ka ir jāaprēķina individuālās dempinga starpības attiecīgajiem ražotājiem un eksportētājiem.

130 Turklāt, kā ir izklāstīts Regulas Nr. 1972/2002 preambulas 7. apsvērumā, minētā 9. panta 5. punkta otrā daļa tika iekļauta Regulā Nr. 384/96 ar mērķi noteikt skaidrus un konkrētus kritērijus, kādi izklāstīti šīs otrās daļas no a) līdz e) punktam un kādi ir jāievēro ražotājiem un eksportētājiem, kas reģistrēti valstī, kurā nav tirgus ekonomikas, lai tie varētu prasīt piemērot individuālu antidempinga maksājumu, kas aprēķināts, salīdzinot normālo vērtību, kas piemērojama visiem eksportētājiem un ražotājiem, kuri veic uzņēmējdarbību šajā valstī, ar "individuālo eksporta cenu".

131 Līdz ar to, ja ražotājs un eksportētājs, kas reģistrēts valstī, kurā nav tirgus ekonomikas, atsaucas uz Regulas Nr. 384/96 9. panta 5. punkta otro daļu, pamatojoties uz to, ka tā individuālās eksporta cenas tiek noteiktas pietiekami neatkarīgi no valsts, tad tas cenšas iegūt no Padomes un Komisijas tāda fakta atzīšanu, ka tas šajā ziņā atrodas situācijā, kura būtiski atšķiras no citu ražotāju un eksportētāju, kas reģistrēti minētajā valstī, situācijas. Šajā ziņā tas lūdz piemērot individuālu attieksmi, kamēr šie citi ražotāji un eksportētāji praksē tiek vērtēti kā viena vienība.

132 Ja būtu jāpieņem, ka Padome un Komisija var piemērot ražotājam un eksportētājam, kas atrodas situācijā, kāda izklāstīta šī sprieduma iepriekšējā punktā, antidempinga maksājumu, kas noteikts attiecīgās valsts līmenī un aprēķināts, pamatojoties uz izsvērto vidējo dempinga starpību, kāda noteikta izlasē iekļautajiem ražotājiem un eksportētājiem, iepriekš nelemjot par šāda ražotāja un eksportētāja pieteikumu, tas ļautu šīm iestādēm attiekties pret šo ražotāju un eksportētāju tāpat kā pret izlasē iekļautajiem ražotājiem un eksportētājiem, lai gan pēdējie minētie *a priori* atrodas citā situācijā.

133 Turklāt šāda attieksme nevar tikt pamatota ar faktu, ka izmeklēšanā ir liels skaits iesaistīto pušu, ciktāl pirms pieteikumu, kas iesniegti saskaņā ar Regulas Nr. 384/96 9. panta 5. punkta otro daļu, izvērtēšanas nav iespējams zināt, vai to eksportētāju un ražotāju skaits, kuriem ir jānosaka individuāls maksājums, ir tik liels, ka tas, tāpat kā tas ir paredzēts šīs regulas 17. panta 3. punktā, ļauj izslēgt individuālu

dempinga starpību aprēķināšanu. Ar šādu Regulas Nr. 384/96 9. panta 5. punkta interpretāciju netiktu ievērots vienlīdzīgas attieksmes princips, atbilstoši kuram ir jāinterpretē ikviens Savienības tiesību akts (spriedums *Chatzi*, C-149/10, EU:C:2010:534, 43. punkts).

134 No minētā izriet, ka, ņemot vērā Regulas Nr. 384/96 9. panta 5. punktā izvirzīto mērķi, ir jāapstiprina secinājums, kādu provizoriski izteica Tiesa šī sprieduma 127. punktā.

135 No minētā izriet, ka fakts, ka Padome un Komisija neizskatīja pieteikumus par individuālu attieksmi, kurus bija iesnieguši Ķīnas un Vjetnamas ražotāji un eksportētāji, kas netika atlasīti saskaņā ar Regulas Nr. 384/96 17. pantu, ir uzskatāms par šīs regulas 9. panta 5. punkta pārkāpumu. Tāpēc galīgā regula šajā ziņā ir jāatzīst par spēkā neesošu.

Par galīgās regulas spēkā esamību, ņemot vērā Regulas Nr. 384/96 2. panta 7. punkta c) apakšpunktu

136 Vispirms ar trešo jautājumu lietā C-659/13, kā arī būtībā ar pirmo jautājumu un otrā jautājuma a) daļu lietā C-34/14 iesniedzējtiesas jautā, vai galīgā regula nav spēkā, ciktāl tā pārkāpj Regulas Nr. 384/96 2. panta 7. punkta c) apakšpunktu, jo Padome un Komisija šajā normā paredzēto trīs mēnešu laikā nav pieņēmušas lēmumus par pieteikumiem iegūt sabiedrības, kas darbojas tirgus ekonomikas režīmā, statusu, kurus iesniedza Ķīnas un Vjetnamas ražotāji un eksportētāji, kuri tika atlasīti saskaņā ar šīs regulas 17. pantu.

137 Galīgās regulas pārbaude liek konstatēt, ka, kaut arī Padome un Komisija faktiski pieņēma lēmumus par pieteikumiem iegūt sabiedrības, kas darbojas tirgus ekonomikas režīmā, statusu, kurus tām iesniedza Ķīnas vai Vjetnamas ražotāji un eksportētāji, kuri tika iekļauti minētajā izlasē, tās to izdarīja tikai pēc Regulas Nr. 384/96 2. panta 7. punkta c) apakšpunktā noteiktā termiņa.

138 Šādos apstākļos ir jānosaka, vai šī termina neievērošana nav pamats galīgās regulas spēkā neesamībai.

139 Šajā ziņā no Regulas Nr. 384/96 2. panta 7. punkta c) apakšpunkta formulējuma izriet, ka jautājums par to, vai ražotājs, kurš prasa iegūt sabiedrības, kas darbojas tirgus ekonomikas apstākļos, statusu, ir izpildījis kritērijus, no kuriem ir atkarīga šī statusa piešķiršana, ir jānoskaidro trīs mēnešu laikā, sākot no izmeklēšanas uzsākšanas (šajā ziņā skat. spriedumus *Brosmann Footwear (HK)* u.c./Padome, C-249/10 P, EU:C:2012:53, 39. punkts, un *Zhejiang Aokang Shoes*/Padome, C-247/10 P, EU:C:2012:710, 31. punkts).

140 Tomēr no Tiesas judikatūras izriet, ka šajā pantā noteiktā termiņa neievērošana var izraisīt regulas, kas pieņemta procedūras beigās, atcelšanu tikai tad, ja pastāv iespēja, ka sakarā ar šo pārkāpumu minētā procedūra varēja beigties ar citādu rezultātu. Turklāt, lai gan personai, kas atsaucas uz šādu pārkāpumu, nevar prasīt pierādīt, ka šāda pārkāpuma neesamības gadījumā attiecīgajai regulai būtu tās interesēm labvēlīgāks saturs, tai tomēr ir konkrēti jāpierāda, ka šāda iespēja nevar tikt pilnībā izslēgta (šajā ziņā skat. spriedumus *Foshan Shunde Yongjian Housewares & Hardware*/Padome, C-141/08 P, EU:C:2009:598, 81., 94. un 114. punkts, kā arī *Ningbo Yonghong Fasteners*/Padome, C-601/12 P, EU:C:2014:115, 34., 40. un 42. punkts).

141 No šīs judikatūras, ko var piemērot, lai pārbaudītu šādas regulas spēkā esamību, izriet, ka, principā, šī regula nevar uzreiz tikt atzīta par spēkā neesošu, ciktāl tā nosaka antidempinga maksājumus attiecībā uz noteiktu preču importu, pamatojoties tikai uz to, ka Padome un Komisija nav lēmusi termiņā, kāds noteikts Regulas Nr. 384/96 2. panta 7. punkta c) apakšpunktā, par tajās iesniegtajiem pieteikumiem iegūt sabiedrības, kas darbojas tirgus ekonomikas režīmā, statusu. Importētājam, kas atsaucas uz šo pārkāpumu, vēl ir arī konkrēti jāpierāda, ka nevar pilnībā izslēgt, ka šāda pārkāpuma neesamības gadījumā regulai, kas pieņemta procedūras beigās, būtu bijis tā interesēm labvēlīgāks saturs.

142 Šajā gadījumā no lietas materiāliem neizriet, ka importētājiem, kas atsaucas uz šajā normā noteiktā termiņa neievērošanu, ir katram konkrēti jāpierāda, ciktāl tas tos skar, ka nevar pilnīgi izslēgt, ka, nepastāvot šim pārkāpumam, galīgās regulas saturs būtu bijis labvēlīgāks to interesēm.

143 No minētā izriet, ka fakts, ka Padome un Komisija trīs mēnešu laikā, kāds ir paredzēts Regulas Nr. 384/96 2. panta 7. punkta c) apakšpunktā, nav pieņēmusi lēmumu par pieteikumiem iegūt sabiedrības, kas darbojas tirgus ekonomikas apstākļos, statusu, kuru ir iesnieguši Ķīnas un Vjetnamas ražotāji un eksportētāji, kas tika atlasīti saskaņā ar šīs pašas regulas 17. pantu, neietekmē galīgās regulas spēkā esamību.

144 Turpinājumā, runājot par otro jautājumu lietā C-659/13, ar kuru iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai galīgā regula nav spēkā, ciktāl tā pārkāpj Regulas Nr. 384/96 2. panta 7. punkta c) apakšpunktu, jo Padome un Komisija šajā normā paredzēto trīs mēnešu laikā nav pieņēmušas lēmumus par pieteikumiem iegūt sabiedrības, kas darbojas tirgus ekonomikas režīmā, statusu, kurus iesniedza Ķīnas un Vjetnamas ražotāji un eksportētāji, kuri netika atlasīti saskaņā ar šīs pašas regulas 17. pantu, ir jānorāda, ka šī sprieduma iepriekšējā punktā minētā interpretācija ir piemērojama neatkarīgi no tā, vai attiecīgie ražotāji un eksportētāji tika vai netika atlasīti.

Par galīgās regulas spēkā esamību, ņemot vērā Regulas Nr. 384/96 9. panta 6. punktu

145 Ar pirmo jautājumu un otrā jautājuma a) daļu lietā C-34/14 iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai galīgā regula nav spēkā, ciktāl dempinga starpības, ko piemēro Ķīnas un Vjetnamas ražotājiem un eksportētājiem, kas nav atlasīti, tika noteiktas, pārkāpjot Regulas Nr. 384/96 9. panta 6. punktu.

146 Precīzāk, no lēmuma par prejudiciālo jautājumu uzdošanu pamatojuma izriet, ka iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, pirmkārt, vai Padomei un Komisijai bija tiesības aprēķināt vidējo izsvērto dempinga starpību atlasītajiem Ķīnas un Vjetnamas ražotājiem un eksportētājiem, bet kuriem netika piešķirts sabiedrības, kas darbojas tirgus ekonomikas režīmā, statuss, un pēc tam uz šī pamata noteikt maksājumu, kādu piemērot ražotāju, kas netika atlasīti, precēm. Otrkārt, iesniedzējtiesa jautā, vai vienīgā ražotāja un eksportētāja, kas tika atlasīts un kas ieguva sabiedrības, kura darbojas tirgus ekonomikas režīmā, statusu, proti, *Golden Step*, individuālā dempinga starpība tika pareizi ņemta vērā aprēķinā.

147 Šajā ziņā ir jānorāda, ka Regulas Nr. 384/96 9. panta 6. punktā ir noteikts, ka gadījumā, ja Komisija ierobežo savu pārbaudi saskaņā ar šīs regulas 17. pantu, tad antidempinga maksājums, ko piemēro precēm, kuras importē eksportētāji vai ražotāji, kas informēja par sevi saskaņā ar 17. pantu, bet kas netika iekļauti pārbaudāmo sarakstā, nedrīkst pārsniegt vidējo svērto dempinga starpību, kas konstatēta izlasē pārbaudītajām pusēm. Šajā normā arī ir paredzēts, ka individuālie maksājumi ir jāpiemēro importam, kas nāk no eksportētājiem vai ražotājiem, kuriem tiek piemērots individuāls režīms saskaņā ar minēto 17. pantu.

148 Turklāt Regulas Nr. 384/96 17. panta 3. punktā, uz kuru ir atsauce šīs regulas 9. panta 6. punktā, ir paredzēts, kā tas tika norādīts šī sprieduma 104. punktā, ka individuāla dempinga starpība ir jāaprēķina eksportētājam vai ražotājam, kas netika atlasīts un kas to prasa, izņemot gadījumus, kad to skaits ir tik liels, ka tas apdraud izmeklēšanas pienācīgu norisi.

149 Šajā gadījumā no galīgās regulas pārbaudes izriet vairāki elementi. Vispirms Komisija norādīja Ķīnas un Vjetnamas ražotājiem un eksportētājiem, kas netika atlasīti, ka izmeklēšanas apjoms bija tāds, ka individuāla režīma piešķiršana viņiem nebija iespējama. Turpinājumā antidempinga nodeva, kas piemērojama šo tirgus dalībnieku precēm, tika noteikta, ievērojot vidējo izsvērto dempinga starpību, kāda tika noteikta atlasītajiem ražotājiem un eksportētājiem. Visbeidzot šī starpība, kas sākotnēji tika aprēķināta brīdī, kad *Golden Step* vēl nebija ieguvusi sabiedrības, kas darbojas tirgus ekonomikas režīmā, statusu, vēlāk tika koriģēta, lai ņemtu vērā šī statusa piešķiršanu.

150 No minētā izriet, ka neviens galīgās regulas elements neļauj uzskatīt, ka dempinga starpība, kas piemērota neatlasītajiem Ķīnas un Vjetnamas ražotājiem un eksportētājiem, tika noteikta, pārkāpjot Regulas Nr. 384/96 9. panta 6. punktu.

Par galīgās regulas spēkā esamību, ņemot vērā Regulas Nr. 384/96 3. panta 1., 5. un 6. punktu, 4. panta 1. punktu, 5. panta 4. punktu un 17. pantu

151 Ar ceturto jautājumu lietā C-659/13 iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai galīgā regula ir spēkā neesoša, ņemot vērā to, ka Savienības ražotāju skaits, kuri sadarbojās izmeklēšanā, bija pārāk mazs, lai ļautu Komisijai pareizi novērtēt kaitējumu, kāds nodarīts Savienības ražošanas nozarei, un līdz ar to cēloņsakarību starp attiecīgo importu un kaitējumu Savienības ražošanas nozarei, nepārkāpjot Regulas Nr. 384/96 3. panta 1., 5. un 6. punktu, 4. panta 1. punktu, 5. panta 4. punktu un 17. pantu.

152 Šajā ziņā vispirms jākonstatē, ka Regulas Nr. 384/96 5. pants tikai regulē, kā tas norādīts tā nosaukumā, antidempinga izmeklēšanas "procedūras uzsākšanu", kas ieviesta ar šo regulu. Šajā ziņā šī panta 4. punktā ir paredzēts, ka šai sūdzībai, lai uzskatītu, ka to ir iesniegusi Savienības ražošanas nozare, ir jāatbilst diviem kumulatīviem nosacījumiem attiecībā uz tai izteiktā atbalsta līmeni. No vienas puses, šo atbalstu ir jāsasniedz tiem Savienības ražotājiem, kuru kopējā saražotā produkcija veido vairāk nekā 50 % no kopējo saražoto līdzīgo preču apjoma, ko saražojusi tā Savienības ražošanas nozares daļa, kas vai nu atbalsta, vai noraida sūdzību. No otras puses, minētais atbalsts ir jāsniedz Savienības ražotājiem, kuri ražo mazāk nekā 25 % no kopējā saražoto līdzīgo preču apjoma, ko saražojusi Kopienas ražošanas nozare (spriedums *Philips Lighting Poland* un *Philips Lighting*/Padome, C-511/13 P, EU:C:2015:553, 49. punkts).

153 Turpretim Regulā Nr. 384/96 nav paredzēta neviena norma par pasākumiem, kādi būtu jāveic izmeklēšanas laikā, ja samazinātos atbalsts, kādu ražotāji izsaka sūdzībai, kas nozīmē, ka Padomei un Komisijai ir jāspēj turpināt šī izmeklēšana, ieskaitot gadījumus, kad atbalsta līmenis šai izmeklēšanai krītas un pat ja šāda atbalsta samazināšanās nozīmē, ka šis atbalsts atbilst ražošanas līmenim, kas ir zemāks par vienu no sliekšņiem, kādi paredzēti šīs regulas 5. panta 4. punktā (šajā ziņā skat. spriedumu *Philips Lighting Poland* un *Philips Lighting*/Padome, C-511/13 P, EU:C:2015:553, 51.–54. punkts).

154 Šajā lietā fakts, ka izmeklēšana – kura, kas netiek apstrīdēts, tika uzsākta apstākļos, kas atbilst Regulas Nr. 384/96 5. panta 4. punkta prasībām, – tika veikta bez nepieciešamības vēl kādā no nākamajiem posmiem saņemt atbalstu no Savienības ražotājiem, kuri pārstāv vismaz 25 % no kopējā Savienības ražošanas apjoma, līdz ar to neļauj pats par sevi uzskatīt, ka galīgā regula pārkāpj minēto pantu.

155 Turpinājumā no Regulas Nr. 384/96 3. panta 1., 5. un 6. punkta attiecībā uz "kaitējuma noteikšanu" izriet, ka Padomei un Komisijai ir jāspēj noteikt, ņemot vērā visus attiecīgās lietas faktus, ka imports, attiecībā uz kuru tiek veikta izmeklēšana, rada būtisku kaitējumu "[Savienības] ražošanas nozarei". Pats šis termins minētās regulas 4. panta 1. punktā ir definēts kā "līdzīgo preču ražotāju kopum[s] [Savienībā] vai arī t[ie] ražotāj[i], kuru kopējais saražoto līdzīgo preču apjoms veido lielāko daļu no šo preču kopējā saražotā apjoma [Savienībā], kā teikts 5. panta 4. punktā" (šajā ziņā skat. spriedumu *Philips Lighting Poland* un *Philips Lighting*/Padome, C-511/13 P, EU:C:2015:553, 69. un 70. punkts).

156 Saskaņā ar minētās regulas 17. panta 1. un 2. punktu Komisija ir pilnvarota liela mēroga lietās ierobežot izmeklēšanu uz pieņemamu pušu skaitu, jo īpaši ar nosacījumu, ka tā izmanto statistiski reprezentējošu atlasi, saskaņā ar informāciju, kas pieejama atlases veikšanas brīdī.

157 Šajā gadījumā, tas vien, ka Komisija bija izvēlējusies ierobežot izmeklēšanu, kuras rezultātā tika pieņemta galīgā regula, ar atlasi, neesot faktiem, kas var apšaubīt šīs atlases reprezentativitāti, neļauj uzskatīt, ka galīgā regula neatbilst prasībām, kas noteiktas Regulas Nr. 384/96 3. pantā, 4. panta 1. punktā un 17. pantā.

158 No minētā izriet, ka neviens galīgās regulas elements neļauj uzskatīt, ka to Savienības ražotāju skaits, kuri sadarbojās izmeklēšanā, bija pārāk mazs, lai ļautu Komisijai pareizi novērtēt kaitējumu, kāds nodarīts Savienības ražošanas nozarei, un līdz ar to cēloņsakarību starp attiecīgo importu un kaitējumu Savienības ražošanas nozarei, nepārkāpjot Regulas Nr. 384/96 3. panta 1., 5. un 6. punktu, 4. panta 1. punktu, 5. panta 4. punktu un 17. pantu.

Par galīgās regulas spēkā esamību, ņemot vērā Regulas Nr. 384/96 3. panta 2. punktu un LESD 296. pantu

159 Ar piekto jautājumu lietā C-659/13 iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai galīgā regula nav spēkā, ciktāl tā pārkāpj Regulas Nr. 384/96 3. panta 2. punktu un LESD 296. pantu, ņemot vērā, ka daži izmeklēšanas lietas materiālos ietvertie pierādījumi liecina, ka kaitējums tika novērtēts, izmantojot kļūdainus faktus, un ka galīgajā regulā nav norādīts, kāpēc šie pierādījumi netika ņemti vērā.

160 Šajā ziņā Regulas Nr. 384/96 3. panta 2. punktā ir noteikts, ka zaudējumu, kādi, iespējams, varēja tikt nodarīti Savienības ražošanas nozarei, noteikšana ir balstīta uz pozitīviem pierādījumiem un ietver importa par dempinga cenām apjoma, šī importa ietekmes uz līdzīgu preču cenām Savienības tirgū, kā arī šī importa ietekmes uz Savienības ražošanas nozari objektīvu izvērtēšanu.

161 Šajā ziņā no judikatūras izriet, ka plašā rīcības brīvība, kāda ir Padomei un Komisijai kopējās tirdzniecības politikas jomā un it īpaši tirdzniecības aizsardzības pasākumu jomā, tās neatbrīvo no pienākuma pienācīgi ņemt vērā pierādījumus, ko tām ir iesniegušas izmeklēšanas puses (šajā ziņā skat. spriedumus *GLS*, C-338/10, EU:C:2012:158, 30. un 32. punkts, kā arī Padome/*Zhejiang Xinan Chemical Industrial Group*, C-337/09 P, EU:C:2012:471, 107. punkts).

162 Tomēr šādas rīcības brīvības izmantošanas pārbaudei tiesā prasības, kas celta uz LESD 263. panta pamata, ietvaros, tāpat kā lūguma sniegt prejudiciālu jautājumu par spēkā esamību, kas iesniegts saskaņā ar LESD 267. pantu, ietvaros ir jābūt ierobežotai ar to, vai ir ievēroti procesuālie noteikumi, vai apstrīdētās izvēles izdarīšanai izmantotie fakti ir patiesi, vai šo faktu vērtējumā nav pieļautas acīmredzamas kļūdas un vai nav nepareizi izmantotas pilnvaras (šajā ziņā skat. spriedumu *Valimar*, C-374/12, EU:C:2014:2231, 51. punkts un tajā minētā judikatūra).

163 Šajā gadījumā no argumentiem, kas minēti nolēmumā par prejudiciālo jautājumu uzdošanu, izriet, ka *Clark* atsaucas uz diviem dokumentiem, saskaņā ar kuriem daži Savienības ražotāji, uz kuriem attiecas izmeklēšana, nodarbojās ar krāpnieciskām darbībām, kas var apšaubīt tās informācijas ticamību, kādu ir ieguvusi Komisija attiecībā uz dažādiem ekonomiskiem datiem par nodarbinātību, ieguldījumiem, apgrozījumu vai arī pārdošanu Savienības ražošanas nozarē.

164 Šajā ziņā tā ir taisnība, kā to uzsver iesniedzējtiesa, ka galīgajā regulā nav atsauces uz šiem dokumentiem.

165 Tomēr, kā to norāda ģenerāladvokāts secinājumu 104. punktā, šie dokumenti, kuros būtībā ir tikai izklāstīti apgalvojumi, kas bija parādījušies presē un attiecās uz Savienības ražotāju ierobežoto skaitu, neļauj uzskatīt, ņemot vērā visus citus elementus, uz kuriem galīgās regulas preambulas 144.–201. apsvērumā balstījās Padome, lai secinātu, ka ir ticis nodarīts kaitējums Savienības ražošanas nozarei, ka šajā secinājumā ir pieļauta acīmredzama kļūda vērtējumā vai ka bija nepieciešams, lai Padome konkrēti paskaidro šajā regulā iemeslus, kāpēc tā neuzskatīja šādus dokumentus par pārliecinošiem.

166 No minētā izriet, ka nevar uzskatīt, ka galīgā regula pārkāpj Regulas Nr. 384/96 3. panta 2. punktu un LESD 296. pantu, jo daži pierādījumi, kas ietverti izmeklēšanas lietas materiālos, liecina par to, ka kaitējums tika novērtēts, izmantojot kļūdainus faktus, un ka minētajā regulā nav paskaidroti iemesli, kāpēc šie pierādījumi netika ņemti vērā.

Par galīgās regulas spēkā esamību, ņemot vērā Regulas Nr. 384/96 3. panta 7. punktu

167 Ar sesto jautājumu lietā C-659/13 iesniedzējtiesa vaicā, vai galīgā regula nav spēkā, ciktāl tā pārkāpj Regulas Nr. 384/96 3. panta 7. punktu, jo Padome un Komisija neesot pareizi nošķīrušas importa par dempinga cenām sekas un citus faktorus, kas radīja kaitējumu Savienības ražošanas nozarei.

168 Šajā ziņā Regulas Nr. 384/96 3. panta 7. punktā tostarp ir noteikts, ka citi zināmie faktori, ne tikai dempinga imports, kas vienlaikus rada zaudējumus Savienības ražošanas nozarei, arī ir jāizvērtē, lai nodrošinātu to, ka šādu pārējo faktoru radītie zaudējumi netiek saistīti ar importu par dempinga cenām.

169 Šajā kontekstā Padomei un Komisijai ir jāizvērtē jautājums par to, vai kaitējums, uz kuru tās plāno balstīt savu secinājumu, patiešām izriet no importa par dempinga cenām, un jāignorē ikviens kaitējums, kāds izriet no citiem faktoriem, it īpaši no pašu Savienības ražotāju rīcības. Šajā ziņā šīm iestādēm ir jāpārbauda, vai šo citu faktoru ietekme nevarēja izjaukt cēloņsakarību starp attiecīgo importu, no vienas puses, un Savienības ražošanas nozarei nodarīto kaitējumu, no otras puses. Tāpat tām ir arī jāpārbauda, vai kaitējums, ko radījuši šie citi faktori, ietekmē kaitējuma noteikšanu. Tomēr, ja arī Padome un Komisija konstatē, ka par spīti šādiem faktoriem ar minēto importu radītais kaitējums ir vērā ņemams, ir jāpierāda cēloņsakarība starp šo importu un radīto kaitējumu Savienības ražošanas nozarei (šajā ziņā skat. spriedumus *Transnational Company "Kazchrome"* un *ENRC Marketing*/Padome, C-10/12 P, EU:C:2013:865, 23.–25. punkts, kā arī *TMK Europe*, C-143/14, EU:C:2015:236, 35.–37. punkts).

170 Turklāt personām, kuras atsaucas uz antidempinga regulas prettiesiskumu, ir jāiesniedz argumenti un pierādījumi, lai pierādītu, ka faktori, kas nav saistīti ar importu, varēja būt bijuši tik svarīgi, ka tie varēja apšaubīt cēloņsakarības esamību starp Savienības ražošanas nozarei nodarīto kaitējumu un importu par dempinga cenām (spriedumi *Transnational Company "Kazchrome"* un *ENRC Marketing* /Padome, C-10/12 P, EU:C:2013:865, 28. punkts, un *TMK Europe*, C-143/14, EU:C:2015:236, 42. punkts).

171 Šajā gadījumā Padome un Komisija galīgās regulas preambulas 222.–240. punktā ir novērtējusi citu faktoru, kas var radīt kaitējumu Savienības ražošanas nozarei, ietekmi. Šajā ziņā tās arī novērtēja Savienības ražošanas nozares eksporta rādītājus, importa no trešajām valstīm ietekmi un kvotu atcelšanas importam no Ķīnas ietekmi, pirms secināja, ka šo faktoru ietekme neapšauba būtisko kaitējumu, kas nodarīts Savienības ražošanas nozarei ar importu par dempinga cenām.

172 No lēmuma par prejudiciālu jautājumu uzdošanu un argumentiem, uz kuriem tas ir balstīts, izriet, ka *Clark* tikai piedāvā, pirmkārt, alternatīvu vērtējumu šiem dažādajiem faktoriem un, otrkārt, apšauba, bez papildu precizējuma sniegšanas, dažas metodoloģiskās izvēles, kādas izdarīja Padome un Komisija. No otras puses, *Clark* nav izvirzījusi nevienu argumentu, kas ļautu uzskatīt, ka galīgajā regulā ir pieļauta acīmredzama kļūda vērtējumā.

173 No minētā izriet, ka nevar uzskatīt, ka galīgā regula pārkāpj Regulas Nr. 384/96 3. panta 7. punktu, jo Padome un Komisija nav pareizi nošķīrušas importa par dempinga cenām ietekmi no citiem faktoriem, kas rada zaudējumus Savienības ražošanas nozarei.

174 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka uz pirmo līdz sesto jautājumu lietā C-659/13, kā arī uz pirmo un otro jautājumu lietā C-34/14 ir jāatbild, ka:

— galīgā regula nav spēkā, ciktāl tā pārkāpj Regulas Nr. 384/96 2. panta 7. punkta b) apakšpunktu un 9. panta 5. punktu;

— šo jautājumu izvērtēšana nav likusi konstatēt nevienu elementu, kas varētu ietekmēt galīgās regulas spēkā esamību, ņemot vērā LESD 296. pantu, kā arī Regulas Nr. 384/96 2. panta 7. punkta c) apakšpunktu, 3. panta 1., 2. un 5.–7. punktu, 4. panta 1. punktu, 5. panta 4. punktu, 9. panta 6. punktu vai 17. pantu, kas ir jāapskata atsevišķi vienu un kopā citu šo pantu un noteikumu gadījumā.

Par pirmo jautājumu un otrā jautājuma a) daļu lietā C-34/14, ciktāl tie attiecas arī uz termiņa pagarināšanas regulu

175 Kā jau tika norādīts šī sprieduma 78. un 79. punktā, lietā C-34/14 iesniedzējtiesa ar pirmo jautājumu un otrā jautājuma a) daļu vaicā arī par termiņa pagarināšanas regulas spēkā esamību, ņemot vērā tos pašus pamatus, kādi tika izvirzīti attiecībā uz galīgo regulu.

176 Šajā ziņā pietiek konstatēt, ka termiņa pagarināšanas regulā nav nekādas norādes, kas no juridiskā viedokļa pietiekami pierādītu, ka Padome un Komisija pirms tās pieņemšanas veica jaunu novērtējumu dažādu Ķīnas un Vjetnamas ražotāju un eksportētāju nostājai, uz kuriem attiecas galīgā regula, lai noteiktu, vai tie, kuri sākotnējās izmeklēšana sākumā prasīja noteikt sabiedrības, kas darbojas tirgus ekonomikas režīmā, statusu saskaņā ar Regulas Nr. 384/96 2. panta 7. punkta b) punktu vai piemērot individuālu režīmu, pamatojoties uz šīs regulas 9. panta 5. punktu, varētu pieprasīt šādu statusu vai šāda režīma piemērošanu pārskatīšanas ietvaros.

177 No minētā izriet, ka uz šiem jautājumiem ir jāatbild tādējādi, ka termiņa pagarināšanas regula nav spēkā, ciktāl nav spēkā galīgā regula.

Par jautājumiem attiecībā uz Muitas kodeksa 236. panta interpretāciju

Par likumīgo maksājumu jēdzienu Muitas kodeksa 236. panta 1. punkta izpratnē

178 Ar septīto jautājumu lietā C-659/13 iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai tādā situācijā, kāda tiek aplūkota pamatlietā, dalībvalstu tiesas var paļauties uz spriedumiem, kuros Savienības tiesa ir atcēlusi regulu, ar ko noteikti antidempinga maksājumi, ciktāl runa ir par noteiktiem ražotājiem un eksportētājiem, uz kuriem attiecas šī regula, lai uzskatītu, ka maksājumus, kas uzlikti citu ražotāju un eksportētāju, uz kuriem attiecas šī regula, precēm, un kuri atrodas tādā pašā situācijā kā ražotāji un eksportētāji, attiecībā uz kuriem šī regula tika atcelta, saskaņā ar likumu nav pienākums veikt Muitas kodeksa 236. panta 1. punkta izpratnē.

179 Šajā ziņā no LESD 236. panta ceturtās daļas izriet, ka jebkura fiziska vai juridiska persona ar šī panta pirmajā un otrajā daļā minētajiem nosacījumiem var celt prasību par tiesību aktu, kas adresēts šai personai vai kas viņu skar tieši un individuāli. Turklāt LESD 264. panta pirmajā daļā ir noteikts, ka, ja prasība ir pamatota, tad Savienības tiesa atzīst apstrīdēto aktu par spēkā neesošu.

180 Šajā ziņā vispirms jāuzsver, ka, ja persona prasa Savienības tiesai atcelt tiesību aktu, tad Savienības tiesa lemj vienīgi par tiem šī akta noteikumiem, kas attiecas uz šo adresātu. Elementi, kas attiecas uz pārējiem adresātiem un kas nav tikuši apstrīdēti, neietilpst Savienības tiesas izskatāmā strīda, kuru tai tiek lūgts izskatīt, priekšmetā (spriedumi Komisija/*AssiDomän Kraft Products* u.c., C-310/97 P, EU:C:1999:407, 53. punkts, kā arī *Nachi Europe*, C-239/99, EU:C:2001:101, 25. punkts).

181 Turpinājumā atcelšana, ko nepieciešamības gadījumā pasludina Savienības tiesa šādas prasības ietvaros, nevar pārsniegt to, ko ir lūdzis prasītājs (spriedumi Komisija/*AssiDomän Kraft Products* u.c., C-310/97 P, EU:C:1999:407, 52. punkts, kā arī *Nachi Europe*, C-239/99, EU:C:2001:101, 24. punkts).

182 Visbeidzot, lai gan absolūtais spēks, kāds ir Savienības tiesas spriedumiem par atcelšanu, attiecas gan uz sprieduma rezolutīvo daļu, gan uz motīviem (pamatojumu), kas ir tās nepieciešams atbalsts, tā sekas nevar būt tādas, ka par spēkā neesošu tiek pasludināts akts, kas tāpat ir nelikumīgs, bet kas nav iesniegts Savienības tiesneša kontrolei (spriedumi Komisija/*AssiDomän Kraft Products* u.c., C-310/97 P, EU:C:1999:407, 54. punkts, kā arī *Nachi Europe*, C-239/99, EU:C:2001:101, 26. punkts).

183 Tāpēc gadījumā, ja, izskatot prasību atcelt tiesību aktu, ko cēlusi persona, ko šis vispārpiemērojamais akts, tāds kā regula, ar ko nosaka antidempinga maksājumus, skar tieši un individuāli, Savienības tiesa atceļ šādu aktu, ciktāl tas skar šo personu, šāda daļēja atcelšana neietekmē citu šī akta normu likumību un it īpaši normas, ar kurām ir noteikti antidempinga maksājumi precēm, kuras nav ražojusi, eksportējusi vai importējusi minētā persona (šajā ziņā skat. spriedumu *Nachi Europe*, C-239/99, EU:C:2001:101, 10., 24. un 27. punkts).

184 Tieši pretēji, ja personas, kurām ir tiesības prasīt atcelšanu, šādas normas nav apstrīdējušas LESD 263. pantā paredzētajā termiņā, tad tās attiecībā pret šīm personām kļūst galīgas (spriedums *Nachi Europe*, C-239/99, EU:C:2001:101, 29. punkts un tajā minētā judikatūra). Turklāt līdz brīdim, kamēr tās netiek atceltas vai atzītas par spēkā neesošām pēc lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu vai iebildes par prettiesiskumu iesniegšanas, uz šīm normām attiecas likumības prezumpcija, kas nozīmē, ka tām ir absolūts juridisks spēkā attiecībā uz ikvienu citu personu (šajā ziņā skat. spriedumu *CIVAD*, C-533/10, EU:C:2012:347, 39. punkts un tajā minētā judikatūra).

185 Šādos apstākļos uz septīto jautājumu lietā C-659/13 ir jāatbild, ka tādā situācijā, kāda tiek aplūkota pamatlietās, dalībvalstu tiesas nevar paļauties uz spriedumiem, kuros Savienības tiesa ir atcēlusi regulu, ar ko noteikti antidempinga maksājumi, ciktāl tā skāra noteiktus ražotājus un eksportētājus, uz kuriem attiecas šī regula, lai uzskatītu, ka nav likumisks pienākums Muitas kodeksa 236. panta 1. punkta izpratnē veikt maksājumus, kas uzlikti to citu ražotāju un eksportētāju precēm, uz kuriem attiecas šī regula un kuri atrodas tādā pašā situācijā kā ražotāji un eksportētāji, attiecībā uz kuriem šī regula tika atcelta. Tā kā šādu regulu nav atcēlušas iestādes, kas to pieņēma, un Savienības tiesa vai Tiesa to nav atzinusi par spēkā neesošu, ciktāl ar to tiek noteikti maksājumi šo citu ražotāju un eksportētāju precēm, minētie maksājumi paliek likumīgā spēkā šīs normas izpratnē.

Par neparedzēta gadījuma vai *force majeure* esamību Muitas kodeksa 236. panta 2. punkta izpratnē

186 Ar otrā jautājuma b) daļu lietā C-34/14 iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Muitas kodeksa 236. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka fakts, ka regulu, ar kuru nosaka antidempinga maksājumus, Savienības tiesa ir atzinusi par pilnībā vai daļēji spēkā neesošu, ir uzskatāms par neparedzētu gadījumu vai *force majeure* šīs normas izpratnē.

187 Vispirms no Muitas kodeksa 236. panta formulējuma un uzbūves izriet, ka, kaut arī antidempinga maksājums, kas tā samaksas brīdī saskaņā ar likumu nebija jāveic, muitas iestādēm principā ir jāatmaksā saskaņā ar šī panta 1. punktu, šāda atmaksa tomēr var tikt veikta tikai tad, ja ir izpildīti nosacījumi, kuriem tā ir pakārtota, tostarp minētā panta 2. punktā paredzētais nosacījums (spriedumi *Ikea Wholesale*, C-351/04, EU:C:2007:547, 67. punkts; *Trubowest Handel* un *Makarov*/Padome un Komisija, C-419/08 P, EU:C:2010:147, 25. punkts, kā arī *CIVAD*, C-533/10, EU:C:2012:347, 20. punkts).

188 No iepriekš izklāstītā it īpaši izriet, ka tirgus dalībnieks, kas ir samaksājis šos maksājumus, principā var prasīt tos atmaksāt tikai tad, ja un ciktāl nav pagājis Muitas kodeksa 236. panta 2. punkta pirmajā daļā paredzētais trīs gadu termiņš (šajā ziņā skat. spriedumu *CIVAD*, C-533/10, EU:C:2012:347, 21. punkts).

189 Tomēr Muitas kodeksa 236. panta 2. punkta otrajā daļā ir skaidri paredzēts, ka šis termiņš tiek pagarināts, ja pieteikuma iesniedzējs pierāda, ka tas nav varējis ievērot termiņu neparedzēta gadījumā vai nepārvaramas varas dēļ. No tā izriet, ka jebkurai personai, kas vēlas iegūt šādu pagarinājumu, ir jāpierāda vismaz vienas šādas situācijas esamība.

190 Turpinājumā no Muitas kodeksa 236. panta, kas interpretēts tā kontekstā, izriet, ka antidempinga maksājumu, ko samaksājuši tirgus dalībnieki, atmaksa tiek piešķirta tikai saskaņā ar noteiktiem nosacījumiem un īpaši paredzētos gadījumos, kas nozīmē, ka tā ir uzskatāma par izņēmumu no Muitas kodeksā paredzētā parastā importa un eksporta režīma, un tāpēc normas, kas to regulē, ir jāinterpretē šauri (spriedumi Nīderlande/Komisija, C-156/00, EU:C:2003:149, 91. punkts, un *CIVAD*, C-533/10, EU:C:2012:347, 24. punkts).

191 Tāpēc Muitas kodeksa 236. panta 2. punkta otrajā daļā paredzētie neapredzēta gadījuma un *force majeure* jēdzieni, kas ļauj pagarināt trīs gadu termiņu, kurā tirgus dalībnieks var prasīt atmaksāt antidempinga maksājumus, sākot no datuma, kad tam tika paziņota antidempinga maksājuma summa, ir jāinterpretē šauri (šajā ziņā skat. spriedumu *CIVAD*, C-533/10, EU:C:2012:347, 25. punkts).

192 Šī tiesiskā regulējuma kontekstā abus šos jēdzienus raksturo it īpaši objektīvs elements attiecībā uz faktu, ka tie nozīmē neparastu un ārkārtas apstākļu esamību personai, kas uz tiem atsaucas (šajā ziņā skat. spriedumu *CIVAD*, C-533/10, EU:C:2012:347, 27. un 28. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

193 Ne fakts, ka Tiesa spriedumos lietās *Brosmann Footwear (HK)* u.c./Padome (C-249/10 P, EU:C:2012:53) un *Zhejiang Aokang Shoes*/Padome (C-247/10 P, EU:C:2012:710) daļēji atcēla vienu no abām apstrīdētajām regulām, ciktāl tā attiecās uz personām, kas nav *Puma*, ne arī fakts, ka viens vai otrs no šiem aktiem var tikt atzīts par pilnībā vai daļēji spēkā neesošu, atbildot uz Tiesai uzdotajiem jautājumiem, šajās lietās nevar tikt uzskatīts par neparastu vai ārkārtas apstākli prasītajā nozīmē, lai konstatētu neparedzēta gadījuma vai *force majeure* esamību (šajā ziņā skat. spriedumu *CIVAD*, C-533/10, EU:C:2012:347, 30. punkts).

194 Šādos apstākļos uz otrā jautājuma b) daļu lietā C-34/14 ir jāatbild, ka Muitas kodeksa 236. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka fakts, ka regula, ar kuru nosaka antidempinga maksājumus, ir atzīta par pilnībā vai daļēji spēkā neesošu, nav uzskatāms par neparedzētu gadījumu vai *force majeure* šīs normas izpratnē.

Par tiesāšanās izdevumiem

195 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

1) Padomes 2006. gada 5. oktobra Regula (EK) Nr. 1472/2006, ar kuru uzliek galīgo antidempinga maksājumu un galīgi iekasē pagaidu maksājumu, ko piemēro tādu konkrētu Ķīnas Tautas Republikas un Vjetnamas izcelsmes apavu importam, kuriem ir ādas virsa, nav spēkā, ciktāl tā pārkāpj Padomes 1995. gada 22. decembra Padomes Regulas (EK) Nr. 384/96 par aizsardzību pret importu par dempinga cenām no valstīm, kas nav Eiropas Kopienas dalībvalstis, kurā izdarīti grozījumi ar Padomes 2004. gada 8. marta Regulu (EK) Nr. 461/2004, 2. panta 7. punkta b) apakšpunktu un 9. panta 5. punktu.

Prejudiciālo jautājumu izvērtēšana nav likusi konstatēt nevienu elementu, kas varētu ietekmēt Regulas Nr. 1472/2006 spēkā esamību, ņemot vērā LESD 296. pantu, kā arī Regulas Nr. 384/96, kurā izdarīti grozījumi ar Regulu Nr. 461/2004, 2. panta 7. punkta

c) apakšpunktu, 3. panta 1., 2. un 5.–7. punktu, 4. panta 1. punktu, 5. panta 4. punktu, 9. panta 6. punktu vai 17. pantu, kas ir jāapskata atsevišķi vienu un kopā citu šo pantu un noteikumu gadījumā;

2) **Padomes 2009. gada 22. decembra Īstenošanas regula (ES) Nr. 1294/2009, ar ko pēc termiņa beigu pārskatīšanas, kuru veica saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 384/96 11. panta 2. punktu, uzliek galīgo antidempinga maksājumu, ko piemēro dažu tādu Vjetnamas un Ķīnas Tautas Republikas izcelsmes apavu importam, kuriem ir ādas virsa, un ko attiecina arī uz šā paša ražojuma importu no Makao īpašās pārvaldes apgabala, neatkarīgi no tā, vai ražojumi ir vai nav deklarēti ar izcelsmi Makao īpašās pārvaldes apgabalā, nav spēkā, ciktāl nav spēkā Regula Nr. 1472/2006;**

3) **tādā situācijā kā pamatlietās dalībvalstu tiesas nevar paļauties uz spriedumiem, kuros Eiropas Savienības tiesa ir atcēlusi regulu, ar ko noteikti antidempinga maksājumi, ciktāl tā skāra noteiktus ražotājus un eksportētājus, uz kuriem attiecās šī regula, lai uzskatītu, ka nav likumisks pienākums Padomes 1992. gada 12. oktobra Regulas (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi 236. panta 1. punkta izpratnē veikt maksājumus, kas uzlikti to citu ražotāju un eksportētāju precēm, uz kuriem attiecas šī regula un kuri atrodas tādā pašā situācijā kā ražotāji un eksportētāji, attiecībā uz kuriem šī regula tika atcelta. Tā kā šādu regulu nav atcēlušas iestādes, kas to pieņēma, un Savienības tiesa vai Tiesa to nav atzinusi par spēkā neesošu, ciktāl ar to tiek noteikti maksājumi šo citu ražotāju un eksportētāju precēm, minētie maksājumi paliek likumīgā spēkā šīs normas izpratnē;**

4) **Regulas Nr. 2913/92 236. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka fakts, ka regula, ar kuru nosaka antidempinga maksājumus, ir atzīta par pilnībā vai daļēji spēkā neesošu, nav uzskatāms par neparedzētu gadījumu vai *force majeure* šīs normas izpratnē.**

[Paraksti]